

Plaiuri Săcelene

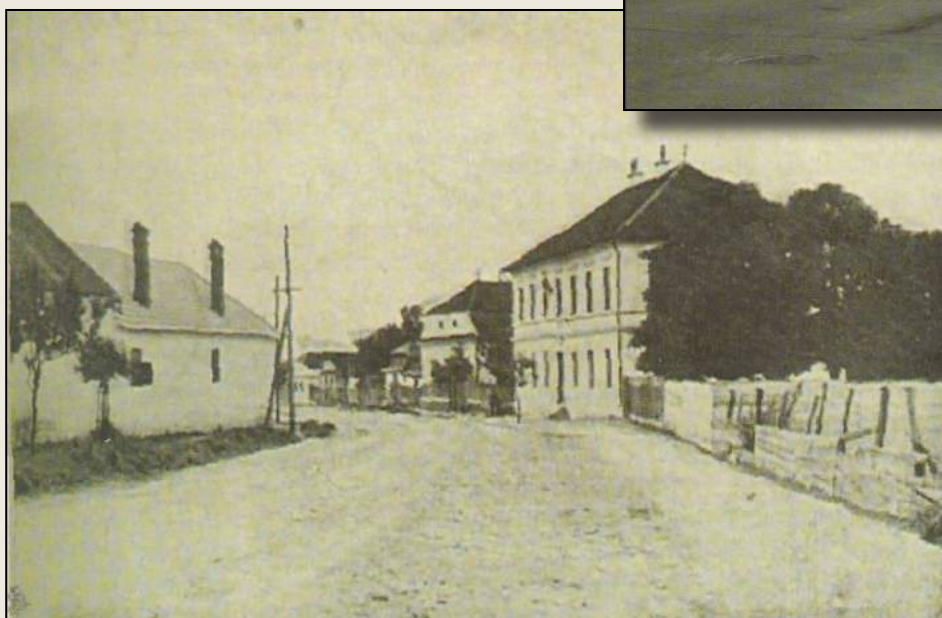
Revistă editată de Asociația Sportiv-Culturală
"IZVORUL" - Săcele, înființată în anul 1922
și înregistrată la Judecătoria Brașov,
sub nr. 15553/8.03.1994

Președinte de onoare prof. univ. dr. Dimitrie Cazacu

V R E M

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișăm *prezentul* văduvit de *măreția trecutului*
să despicăm drum nou prin vremuri *Săcelelor* de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

ANUL XXIV
(Serie nouă)

•
Trimestrul II
2010

•
Nr.64

Plaiuri Săcelene

apare trimestrial

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

In memoriam

VICTOR TUDORAN – “OȘTEAN AL CĂRȚII ȘI MARTIR AL SCRISULUI”	3
SĂCELELE ȘI EUROPA (I)	6
PREDICA LA RUSALII (LIMBILE DE FOC SI SUFLAREA DUHULUI)	8
UN EVENIMENT TRIST PESTE CARE S-A AȘTERNUT NEDREAPTA UITARE	9
A MURIT PROFESORUL NAGY BELA	9

Cultura

“TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE ÎN SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ” (I)	10
ACADEMICIANUL ALEXANDRU SURDU – O CONȘTIINȚĂ VIE A IDENTITĂȚII NOASTRE	11

Opinii

PLAIUL SĂCELEAN	13
-----------------------	----

Pagina Tinerilor

INDEPENDENȚA ROMÂNIEI	14
REDESCOPERIREA ROMÂNIEI	14

Actualitatea

PRIN EUROPA MORILOR DE VÂNT ?	15
CONFERINȚA DOMNULUI ACADEMICIAN ALEXANDRU SURDU	17
ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI “IZVORUL”	17
ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ SĂCELEANĂ	18
O INIȚIATIVĂ CIVICĂ DEMNĂ DE URMAT	18
“PRIN ARDEAL.. O EXCURSIUNE CU 58 DE VEDERI”	19
NU UITA PEȘTERA DE GHEAȚĂ – MONUMENT AL NATURII !	20

Sport

CROSUL DE VARĂ	21
----------------------	----

CENTENAR VICTOR TUDORAN

VICTOR TUDORAN – “OȘTEAN AL CĂRȚII ȘI MARTIR AL SCRISULUI”

Anul acesta se împlinesc 100 de ani de la nașterea și 30 de ani de la trecerea la cele veșnice a marelui om de cultură săcelean Victor Tudoran (1910 – 1980). Victor Tudoran n-a fost numai un om de litere și un ziarist de excepție, ci și o conștiință mereu trează a comunității săcelele, o voce care s-a confundat cu aspirațiile și trăirile acesteia, devenind un simbol cultural și literar pentru generații întregi de săceleni.

Personalitatea deosebită a acestui mare intelectual nu este, din păcate, cunoscută în întreaga ei complexitate astăzi și de aceea acest prim material dedicat lui Victor Tudoran, la centenarul său, își propune să dezvăluie cititorilor de astăzi uriașa contribuție pe care el a adus-o la dezvoltarea vieții culturale săcelele.

“M-am născut la 27 decembrie 1910, după spusele mamei mele, dar după actele oficiale data nașterii mele este 28 decembrie 1910, în pitorescul cătun Capugiu, aparținând comunei Cartal, plasa Hârșova, județul Constanța”, consemnează Victor Tudoran în deschiderea memoriilor sale autobiografice.

“Tata, Nicolae Iuga Tudoran (1860-1932), s-a născut în Satulungul Săcelelor, parohia Biserica Nouă. După ce a terminat clasele primare în satul natal, a plecat băiat de stână la târla tatălui său de pe Bărăgan, apoi s-a angajat băiat de prăvălie la Buzău și în alte orașe și, încercând între timp diferite ocupații, a ajuns mic negustor în cătunul Capugiu.

Mama, Aneta Tudoran, născută Șeitan (1876-1964), casnică, a văzut lumina zilei tot în Satulungul Săcelelor și tot în parohia Biserica Nouă. A urmat clasele primare în satul natal. Tata a fost căsătorit a doua oară, iar mama prima dată. Din întâia căsătorie, tata nu a avut nici un copil, iar la nașterea mea tata avea 50 de ani.

În privința apartenenței mele, am făcut o precizare în următoarele versuri din “Balada sdufletului meu”, partea a II-a, scrisă în anul 1953, din volumul “Versuri”, pag. 264 în manuscris:

După părinți de fapt sunt săcelean,
Căci e firesc, e logic și normal,
Dar după sat, de drept sunt dobrogean,
Născut pe șes de-al soartei mele val.

Deci, nu pot fi, oricum aș explica,
Chiar dacă azi eu m-aș privi cu ură,
Nici dobrogean, nici săcelean sadea
Oricât aș vrea s-o dovedesc ...din gură.

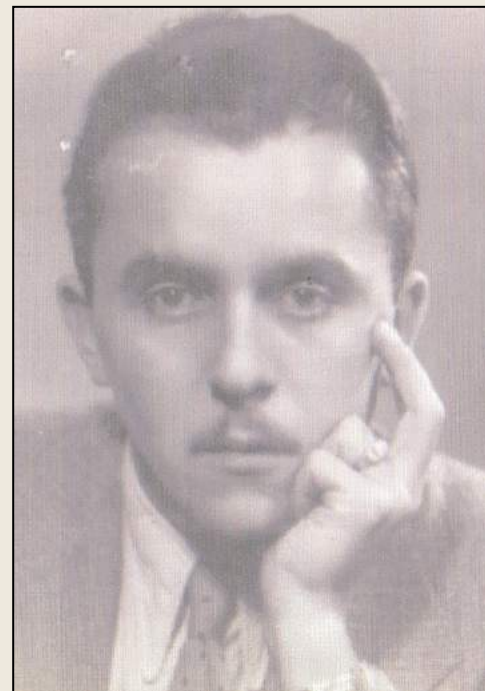
Ca să închei această parte a baladei cu versurile:

Să stabilesc nu voi putea nicicând,
Dar una știu și un-am să rămân,
Chiar și în suflet și în al meu gând,
Voi rămânea de-apururi bun român”

Primul război mondial a semănat nenorociri și în îndepărtata Dobroge, iar familia Tudoran s-a văzut nevoită să-și încarce bruma de bagaje pe care le avea și să ia drumul pribegiei, după ce cătunul în care locuia a fost ars din temelii de armata bulgară. Primul popas mai îndelungat l-au făcut la Medgidia, pentru ca apoi să se stabilească pentru un timp la Constanța. Aici a început, de altfel, Victor Tudoran lungul drum al desăvârșirii profesionale, drum pe care l-a străbătut întreaga viață pentru că s-a simțit mereu atras de lumea cărților, pe care le-a iubit mereu, care i-au fost prieteni apropiați și de nădejde, oferindu-i o solidă pregătire în cele mai diferite și surprinzătoare domenii de cunoaștere.

În 1918, după terminarea școlii primare la Constanța, împreună cu părinții se stabilește la Satulung, în casa bunicilor din partea mamei. Urmează alți pași făcuți pe drumul pregătirii profesionale la Școala Medie de Stat pentru Băieți și Fete din Satulung, la Școala Superioară de Comerț Andrei Bârseanu din Brașov, începând, în paralel, din 1928, să și lucreze pentru a-și ajuta material familia. A îndeplinit apoi numeroase funcții, legate de pregătirea pe care o avea în domeniul economic (contabil autorizat și contabil expert) la Zărnești, la București, la Târlungeni, la Brașov, pentru o scurtă perioadă, în 1947, încercându-și talentul de mic întreprinzător și înființând, aici la Satulung, o reprezentanță și un depozit de produse farmaceutice cu denumirea “Mondial – Farm”. După 40 de ani muncă, la 1 iulie 1968, Victor Tudoran se pensionează, dar continuă să activeze ca profesor la Școala Profesională Electroprecizia sau ca ghid însoțitor ONT, ipostază în care a condus numeroase grupuri de turiști în întreaga țară.

Dacă Victor Tudoran ar fi fost un om obișnuit, asemenea majorității concitadinilor săi, evocarea activității sale ar fi trebuit să se termine aici. Dumnezeu, însă, i-a dăruit un destin paralel cu cel arătat până acum, un destin care i-a conferit o aură de nemurire în inimile

și amintirea săcelelenilor, făcând din el o personalitate de prim rang a culturii acestor locuri.

“Pare paradoxal”, spunea el în aceleași memorii, “dar totuși este așa, deși om al cifrelor și expert contabil, să am înclinația de a scrie poezii și piese de teatru, unele bine apreciate de oameni competenți. Pentru mine scrisul a fost și a rămas o pasiune permanentă... Cultura generală mi-am format-o prin lectură serioasă, mai ales în perioada 1929-1941, în domeniul literar-artistic, iar sfera preocupărilor mele a cuprins studii de istorie, geografie, etnografie, folclor, arheologie, călătorii și cursuri de limba franceză”

Încă de pe băncile școlii medii a început să lucreze în cadrul bibliotecii Casei de Citire de pe lângă biserica Sfânta Adormire, bogatul fond de carte de aici fiind un mediu propice pentru tânărul Victor Tudoran, mereu dornic să afle lucruri noi și interesante.

“În clasa IV de gimnaziu am dramatizat celebra nuvelă istorică Alexandru Lăpușneanu de C. Negruzzi care, sub îndrumarea pedagogului de atunci, Zeno Rusu, a fost jucată cu colegii de clasă pe scena școlii.”

Tot din aceeași perioadă începe legătura strânsă pe care a avut-o cu Asociația “Izvorul”: “De când urmam cursurile gimnaziale am activat ca membru al Clubului sportiv Izvorul din Satulung, care a fost prima formație din țară pentru practicarea sporturilor, constituită într-o localitate rurală”. A luat, încă de foarte tânăr, parte activă la organizarea manifestărilor cultural-artistice ale societății, interpretând și roluri mici în piesele puse în scenă de membrii asociației, a făcut parte din echipa de fotbal și cea de tenis de masă, a participat la excursiile și concursurile organizate de secția de turism și schi.

Pentru adolescentul Victor Tudoran, activitățile de la “Izvorul” au constituit un bun prilej de formare, așa cum singur mărturisește în aceleași memorii autobiografice: “Aceasta (“Izvorul” n.n.) a făcut o propagandă susținută pentru sport, având în același timp și o activitate cultural-etnografică deosebită...fiind un loc prielnic, unde caracterul meu s-a format și am primit gustul activităților cultural-sportive de mai târziu.”

Astfel înarmat, încă de timpuriu, cu o capacitate organizatorică formată la școala practică a “Izvorului”, Victor Tudoran reușește să treacă mai apoi, prin toată ierarhia asociației, începând cu econom, cenzor, casier, secretar, secretar-general, vicepreședinte și președinte. “Datorită entuziasmului pe care am reușit să-l trezesc și să-l întrețin, tineretul satulungean de la Biserica Nouă m-a urmat sincer, putând să organizez cu societatea Izvorul lucruri demne de subliniat” își amintește el cu plăcere în anul 1975. Iar motivele de mândrie erau bine întemeiate din moment ce sub conducerea sau la inițiativa lui Victor Tudoran, Asociația “Izvorul” a făcut mari pași înainte: secția de sport a cumpărat echipamente noi pentru toate ramurile, a fost împrejmuit terenul de sport, plantându-se și copaci, s-au organizat numeroase excursii, au fost organizate spectacole artistice pentru care s-au cumpărat decoruri, s-a organizat primul concurs de schi dotat cu cupa “Izvorul”, la 6 martie 1932, s-au organizat

festivaluri artistice și s-a reorganizat Casa de Citire, cumpărându-se și un aparat de radio. Tinerii satulungeni, conduși de Victor Tudoran, au reușit să imprime noi direcții activității culturale și sportive de aici, dându-i un pronunțat caracter de masă, ceea ce a făcut-o cunoscută în întreaga zonă. Dar, una dintre cele mai frumoase inițiative a lui Victor Tudoran a fost reînvierea vechii sărbători mocănești Sintilia: “La îndemnul meu și al altor entuziaști (Al. Stroe Militaru) tot Izvorul a reînviat și orgaizat, în anul 1930, pe terenul de sport, vechea serbare câmpenească a păstorilor săceleleni-Sintilia, făcând propagandă pentru purtarea și menținerea portului național săcelean, îmbrăcând chiar membrii și membrele societății pitorescul costum mocănesc.”

Poate cea mai importantă latură a activității culturale desfășurate de Victor Tudoran la Săcele este legată de apariția publicațiilor “Viața Săceleană” și “Plaiuri Săcelele”, aspecte detaliate în lucrarea domnului profesor Liviu Dârjan dedicată presei săcelele. Deși desemnat, la numai 19 ani, secretarul de redacție și administratorul revistei “ Viața Săceleană”, Victor Tudoran nu vorbește prea mult despre acest moment în memoriile sale, poate și din cauza faptului că această experiență i-a lăsat un gust amar : “Din inițiativa mea și a poetului săcelean Al. Stroe Militaru, în toamna anului 1929

am lucrat intens la apariția revistei Viața Săceleană, care vede lumina tiparului la 1 ianuarie 1930. Deci la vârsta de 19 ani eram secretarul de redacție al revistei și administratorul ei, sediul fiind la locuința mea, astăzi bulevardul 8 Mai nr. 347, Orașul Săcele. După apariția numerelor 1,2 și 3-4 din anul I, am demisionat din conducerea revistei, ca semn de protest, deoarece un membru din comitetul de redacție-Ion I. Ghelase-a imprimat revistei o nuanță politică, publicând articole care nu au fost cunoscute de

ceilalți membri.”

Experiența de la “Viața Săceleană” l-a marcat profund pe cel care se sacrificase pentru apariția ei, dar mai puternică era dorința de a-și duce la bun sfârșit gândul de a da săcelelenilor o revistă a lor, în care să se regăsească și în care să fie discutate deschis prioritățile așezării, atât din punct de vedere social cât și cultural, pornind de la bogata zestre în tradiții și obiceiuri a acestor locuri. Iată ce a notat în memoriile sale în acest sens : “Văzând că revista Viața Săceleană nu mai poate să apară și împins de dragostea nețârmurită față de Săcele, încă din anul 1933 nutream ideea apariției unei noi publicații cu caracter săcelean... Pe baza învățămintelor și a tristei experiențe cu Viața Săceleană, am ajuns la concluzia că o revistă poate fi condusă și fără comitete de conducere, cu mari specialiști în componența lor, dar fără entuziasm și muncă efectivă în nici un caz nu poate exista.”

Și astfel, făcând economii din propriul salariu, și așa destul de mic, Victor Tudoran scoate, împreună cu prietenul său Ion Crisbășanu, noua publicație a Săcelelor, “Plaiuri Săcelele”, intitulată “Revistă de atitudini și probleme săcelele”. Marele talent și merit al lui Victor Tudoran a fost acela de a se înconjura de oameni tineri și entuziaști care au crescut odată cu revista și au dus-o de : “Ca redactor și apoi director al acestei publicații (Plaiuri Săcelele n.n.), am reușit să polarizez în jurul meu un grup

de tineri săceleni, muncitori și intelectuali, precum și să obțin colaborarea nu numai a condeilor de origină săceleană răspândite pe întinsul țării, ci și a altora ca, împreună cu toți, să căutăm noi căi de existență pentru a preîntâmpina decăderea din punct de vedere economic spre care se îndreptau Săcelelele.”, spunea el în 1975, când și-a redactat memoriile.

Revista “Plaiuri Săcelene” a apărut de la 1 ianuarie 1934 și până la 31 iulie 1940, adică aproape 7 ani și a fost suspendată de guvernul legionar ajuns la putere la 6 septembrie 1940, datorită atitudinii clare împotriva crimei luate în necrologul publicat cu ocazia asasinării primului ministru Armand Călinescu. Dar, revista a trăit, întâi și întâi, prin talentul fără margini și entuziasmul lui Victor Tudoran, prin tenacitatea și puterea lui de muncă, prin dorința arzătoare de a-și vedea împlinit visul de a face o revistă pentru săcelenii săi.

Aceste puternice sentimente nu l-au părăsit nici după ce “Plaiurile Săcelene” au trebuit să-și întrerupă apariția și: “Veșnic frământat de gânduri și de idei, simțind că am ceva de spus sau adăugat, mai ales în privința vieții teatrale românești, cât am stat la București, 1941-1947, am dorit să scot revistele “Cronica teatrală” și “Premiera”, pentru care obținusem și autorizația necesară, și, în sfârșit, revista “Plaiuri Ardelene” ca organ al Asociației Scriitorilor Români din Ardeal. Datorită evenimentelor care au urmat, nu am putut să-mi realizez intențiile.”

Înainte de aceasta însă, în 1942, preotul Victor Marin din Baciul îl invitase să-și dea concursul la apariția unei noi ediții a revistei “Viața Săceleană”. Revista, al cărei responsabil era preotul, n-a apărut decât 4 numere, dar Victor Tudoran refuzase din start colaborarea pentru că revista “nu se încadra nici pe departe programului urmărit de mine prin Plaiuri Săcelene”

Visul că, într-o zi, va putea din nou să conducă o revistă pentru săcelenii săi, l-a însoțit întreaga viață. La un moment dat a fost foarte aproape de împlinirea lui, așa cum reiese din memoriile scrise în 1975: “În anul 1969, de comun acord cu conducerea orașului și cu un grup de profesori dintre cadrele didactice săcelene, ca Traian Sassu, Ilie Cujbă, Liviu Dârjan și alții, pornesc la întocmirea machetelor și facem proiectele reapariției revistei Plaiuri Săcelene. După lungi dezbateri și întocmirea comitetului de redactori, după stabilirea numărului de pagini și denumirea rubricilor, format și copertă, machetele respective sunt înaintate forurilor de drept. Nu ne-ar fi trebuit nici fonduri pentru tipărirea revistei, dacă ni s-ar fi asigurat patru pagini de reclame, la tariful oficial, pentru fiecare număr ce urma să apară, munca redactorilor fiind prestată în mod gratuit. Deși propunerea a fost acceptată la nivelul orașului Săcele, nu s-a putut obține aprobarea cuvenită de la forul superior.” A fost aproape de reînvierea revistei lui dragi, asemenea Păsării Phonix, dar politica acelor vremuri i-a spulberat orice speranță, și aripile păsării s-au frânt înainte de a-și lua zborul.

A scris mult și cu mare plăcere, atât în coloanele revistelor “Viața Săceleană” și “Plaiuri Săcelene”, cât și în coloanele altor ziare și reviste ca: “Ardealul”, “Năzuința”, “Gazeta Transilvaniei”, “Viforul”, “Ritmuri” și “Brașovul Literar și Artistic”, toate din Brașov, “Curentul” și “Convorbiri Literare” din București, “Luceafărul” din Timișoara, multe dintre materiale fiind publicate sub diverse pseudonime, așa cum mărturisește în memorii: Victor Delasăcele, Doru, Radu Ton, R.T., V.B., Victor Ion Critu, V.D., Călător, V. Tudor, V.M. și, uneori, Vlad Șeitan.

A fost membru al Asociației Scriitorilor Români din Ardeal, încă de la înființarea acesteia, asociația având sediul la Cluj și președinte pe Victor Papilian. Activitatea de scriitor a lui Victor Tudoran este impresionantă, de la el rămânându-ne numeroase lucrări în manuscris: 18 piese de teatru în mai multe acte (“Jocul

destinului”, “Văpaia”, “Mirajul fericirii”, “Cumpăna dragostei”, “Iancu Jianu”, “Miorița”, etc), 7 piese de teatru într-un act (“Ion al văcarului”, “Zestrea”, “Năframa”, “Onoarea familiei”, ș.a.), 5 texte pentru brigăzi artistice (“Noi cei de la I.L.L.”, “Ariciul”, “Facem brigadă” ș.a.), 5 texte pentru montaje literar-artistice (“Despre viața mocanilor săceleni”, “Balada împlinirii”, “File de istorie”, etc.).

Bogata zestre literară a lui Victor Tudoran mai cuprinde romanele “Nina” și “Demonii blonzi”, nuvela istorică “Eroii”, volume de versuri, printre care “Frânturi de gând”, “Păstor de versuri”, “Sonete”, “Trilogia Săcelor”, lucrarea de etnografie și folclor “Nestemate din Săcele-Datini și obiceiuri ale mocanilor săceleni”, articole biografice despre Nicolae Nicolescu și Ion Al. Lapedatu, precum și numeroase lucrări diverse.

Prin uriașul efort depus pentru afirmarea culturală a acestor minunate plaiuri românești, Victor Tudoran s-a dovedit un adevărat

oștean al cărții și un martir al scrisului, un luptător constant pentru împlinirea minunatelor sale idealuri spirituale și culturale.

“Cu toată responsabilitatea familiei mele- atât înainte cât și după căsătorie- și a serviciilor pe care le-am prestat în diferite unități, înainte și după 1944, timp de peste 40 de ani, am stăruit mult și mi-am sacrificat o parte din puținul timp liber pe care l-am avut, renunțând la multe distracții ale tinereții și rupând de foarte multe ori și din timpul rezervat odihnei, dedicându-mă cu pasiune scrisului și activităților pe care le-am enumerat în rândurile de față... Munca depusă de mine pe tărâm etnografic, folcloric, cultural, sportiv, publicistic și editorial al cunoașterii Săcelor, reprezintă o modestă contribuție de care cercetătorii de mai târziu se vor folosi pentru stabilirea importanței acestor așezări de păstori săceleni în dezvoltarea cultural-economică și socială a neamului românesc.”

Horia Bârsan

SĂCELELE ȘI EUROPA (I)

Iată o temă, ar spune unii provocatoare, care are însă tâlcul ei, pe care vă las să-l descifrați fiecare în felul său și, bineînțeles, în primul rând, fiecare în dialog cu Sinele (Eul) său.

Săcelele, înainte de cel de al doilea război mondial și chiar în timpul acestuia, mai bine zis comunele din care ulterior s-a constituit orașul, devenit în vremea din urmă municipiu, erau așezări rurale cu statut aparte în primul rând datorită deosebitului statut material, asigurat deopotrivă de practicarea oieritului, a cultivării cartofului, a creșterii vitelor, porcilor, exploatărilor forestiere, iar după al doilea război mondial, de formarea unui segment social – muncitorul industrial – profesionalizat și bine retribuit. O parte a săcelenilor, îndeosebi conștrații noștri de etnie maghiară specializați în lucrări de construcții, au beneficiat de o perioadă deosebit de propice – a doua jumătate a anilor 20 și anii 30 ai trecutului secol – când au participat intens la lucrările de modernizare a Bucureștiului și la marile construcții industriale ale uzinelor Astra, IAR, Metrom, Farola, Dumitru Voina, dar și cea a cartierelor rezidențiale de pe dealul Cetățuiei (străzile Eminescu, Maior Cranța, Dr. Marinescu, etc) și cele din zonele fabricii de stofe Sherg, dealul Melcilor și Dobrogeanu Gherea, etc.

Dacă stăm să ne gândim ce ofertă de muncă se crease doar într-un deceniu și jumătate, totul pare fabulos, iar dacă luăm în calcul disponibilitățile tehnice și tehnologice ale vremurilor de acum opt decenii și mai bine, totul pare de necrezut. Întreaga forță de muncă din zona Brașovului era angajată într-un efort foarte bine și clar motivat, iar săcelenii, într-un fel sau altul, nu aveau cum să lipsească din peisaj. A fost o perioadă în care tot ceea ce crease pozitiv și lăudabil Europa spre binele și fericirea oamenilor se regăsea, într-un fel sau altul, și în viața zonei noastre și chiar în cea a Săcelilor și a fiecărui săcelean în parte, în măsura în care el s-a străduit și a reușit să țină pasul cu vremurile noi.

Am în vedere, în primul rând, profesionalizarea oamenilor funcție de comanda socială a timpului, de cererea pieței de muncă, de disponibilitatea lor de a se instrui și a ieși din anchiloza mulțumirii de sine și cea a indiferenței. A fost o vreme când cei de la coada oii s-au apucat să învețe meserii, să negustorească, să-și închege afaceri, să învețe să promoveze afaceri, pornind, de această dată, de la coada măturii, să învețe arta mănuirii banului și plimbarea lui prin bănci, respectând cu sfințenie regulile jocului, introducând în structura capitalului doi vectori de forță – onestitatea și onorabilitatea – dar și prețul înalt al cuvântului dat, devenind în mod spectaculos nume de mare rezonanță în lumea economică a Brașovului și României.

Orice săcelean de bună credință trebuie să înțeleagă profunda rezonanță simbolică a unor nume ca: Jinga, Jalea, Bunescu, Ber-teanu, Ardeleanu, Teodosiu, Pană (Aurel), Tiberiu, Median, dar și Koppe, Kocsis și multe altele care, prin idei, inițiativă, știință, voință și perseverență, dar și muncă fără preget, s-au afirmat ca personalități de anvergură ale economiei și vieții publice nu doar ale străvechii noastre obârșii, dar și a tot ceea ce a însemnat spiritul nostru purtător al vocației înnoirii.

Ei, și acum să revenim la turmele noastre deoarece săcelenii nu aveau odinioară doar niște oi, colea, ci aveau ditamai turmele, așa că, revenind la “turmele” noastre și la asocierea Săcelilor cu simbolistica minunatului toponim Europa, aș vrea să spun că, într-un fel sau altul, noi am fost europeni din vremuri când mulți dintre semenii noștri de pe alte meleaguri nu știau pune degetul pe pata planetară purtătoare a numelui frumoasei fiice a regelui Agenor al Tirului, răpită de muieraticul Zeus și dusă în Creta spre desfătarea sa și apoi a trăirii bucuriei nașterii lui Minos.

Săcelenii umblau dintotdeauna prin țară și prin lume cu un ochi ațintit asupra treburilor oierești și cu celălalt asupra înnoirilor ce purtau viața spre noi orizonturi de civilizație. Plăcerea înnoirii, a izbăvirii vieții de trudnicii și strădaniei de prisos, îi îndemna să prețuiască miraculoasele înlesniri ale trenului față de hurducăiala căruței, curentul electric în locul lămpii cu gaz, consultul medicului în locul babei-doftoroaie, farmacia, soba de teracotă, baia, frizerul și chiar telefonul de care s-a lipit mocanul nostru incredibil de repede, fericit că poate comunica, înfruntând câteodată neiertătorul timp.

Aceste lucruri explică faptul că săceleanul, mai mult sau mai puțin tacit, a salutat apariția electricității pe meleagurile sale când, imediat după primul război mondial, aici a poposit tânărul inginer bucureștean Iordan Teodosiu cu năstrușnica idee a unei hidrocentrale pe Târlung care a aprovizionat cu energie electrică toate comunele săcelele și nu numai, înființând societatea pe acțiuni “Târlungul”, prima uzină electrică proprie din mediul rural românesc.

Stau și mă întreb dacă la acea vreme toate cătunele elvețiene își luminau casele cu miraculoasa invenție?! Iată, săcelenii, încet, încet, s-au atașat de această binecuvântare cu o dăruire și o încântare de necrezut.

Orgolios și plin de sine, tânărul inginer, după ce i-a lăsat cu gura căscată pe săceleni, le-a mai servit un “pont”, neașteptând să se dumirească din prima uimire. Și-a cumpărat o mașină sport de 2 locuri, marca “Ford”, cu care gonea nebun pe șoseaua Dârste-Satulung-Târlung, devenind spaima copiilor, orătâniilor și căruțelor trase de boi sau cai, pe care le învâluia vara în nori grei de praf, iar toamna și primăvara stropșindu-i cu noroi din greu. Ce mai! Un european zburda printre săceleni, “trăgând” în ei cu idei și exemple dintre cele mai năstrușnice în reprezentarea opiniei publice a vremii, oarecum nedumerită de neconvenționalismul noului lor concetățean.

Ce-a mai făcut deloc simpaticul, la prima vedere, nenea Iordan, de care, copil fiind, mi-era teamă, nu mai spun de agresiva sa mașină și de dulăul care patrula în frumoasa curte a vilei sale cu două intrări-una de pe Bisericii Române, vizavi de casa Proca (magazinu-l Fero-Metal), cealaltă de pe strada Căprioarei.

Și-a instalat în anii 30 ai trecutului secol în întreaga vilă o centrală termică electrică, iar în bucătărie o sobă, plită și cuptor electric. Eu mi-am montat în apartament și bucătărie o instalație similară abia peste 85 de ani!? Asta da european !

Despre Iordan Teodosiu aș tot povesti și ar fi păcat ca o personalitate creatoare de o asemenea anvergură să fie dată uitării de săceleni și, fie vorba între noi, de toți oamenii care prețuiesc inițiativa, zidirea între bine și frumos pentru ei și semenii lor.

Pentru că nu am reușit să mai găsesc o fotografie a domniei sale și a familiei (prilej de a mă adresa celor care au în colecția lor asemenea piese), îmi permit să-i fac un portret, fie și sumar, acestui om aparent posac, ursuz, aflat parcă mereu în răspăr cu zâmbetul, dar care, la primul contact cu omul ce-i inspira încredere, dezvăluia un suflet generos, aidoma unui senin izvor de optimism, ascuns o vreme în norii aducători de ploaie și belșug.

Un bărbat bine legat, nu prea înalt, cu o fizionomie tăiată în linii aspre, dar perfect masculine, cum place, să fim drepți, femeilor aflate la vârsta deplinei maturități, cu o privire pătrunzătoare, așa zice săgetătoare, parcă mereu activată din ochii săi de o neli-niștită vioiciune, adăpostiți de umbrarul unor sprâncene groase, stufoase, parcă nîcîcînd plivite, rărîte sau oarecum domolite. Existau în omul acesta energii ascunse care își cereau dreptul la viață și se întruhipau în energia electrică ce ne lumina casele, făcea să toarcă, când mai duos, când mai bolovănos, gaterile, să zumzăie morile sau, toamna, să țipe strident mașinile de tăiat lemne. Intrase, practic, Iordan Teodosiu în toate casele oamenilor, într-un fel sau altul, unora chiar le-a schimbat viața și rosturile și-și purta, cred, această mândrie, oarecum firească, în sufletul său de deschizător de drumuri. Și ca lucrurile să-și afle deplina împlinire, domnul Teodosiu a “trântit” întreprinderii sale un sediu pe măsură, chiar în apropierea gimnaziului (actuala școală de construcții), mai exact în vecinătatea sălii Szabo, pe șosea, chiar în imediata apropiere a hotarului dintre Satulungul și Cernatul de odinioară.

Imaginați-vă că această clădire, construită acum peste 70 de ani, a fost opera unui remarcabil arhitect, iar înfățișarea ei deosebit de agreabilă, să nu vorbim de funcționalitate, reprezintă, de fapt, gândirea unor constructori români conectați la tot ceea ce însemna modernitate și progres în Europa acelor vremuri!

Vă dați seama ce simțea săceleanul care, intrat în această clădire să-și achite factura la curentul electric, se confrunta cu o lume nouă, o atrăgătoare civilizație, de la gresia și faianța strălucitoare la frumusețea spațiului interior și la bunăvoința și eleganța comportamentului de la ghișeu! Totul era perfect în acest microunivers creat de tăcutul magician Iordan Teodosiu, iar oamenii săi, o știam din vorbele tatălui meu și ale băiețandrilor care lucrau la el ca oameni de intervenție pe rețea, se temeau de el, evitau, cât posibil, eventuale conflicte, dar îl și respectau și iubeau pentru că era drept și uneori chiar generos. Ce mai, un european în fapt! Vorbe puține, efecte mari, vizibile, creșteri continue simțite de toți oamenii de treabă “purători” de “scaun la cap”.

Nu-i pot uita mașina, Fordul –sport de două locuri, în care, uneori, o vedeai pe minunata doamnă Mariana, o autentică lady, pe cât de modestă, pe atât de fermecătoare în comunicare. Mașina inginerului nu circula doar pe șoseaua încă nepietruită sau asfaltată, ci pur și simplu zbura, îngrozindu-i deopotrivă pe căruțași sau trecători, ridicând praful în slava cerului. Șosea domnul inginer de la veșnicele sale drumuri dintre Săcele și Brașov sau barajul de la Tărlung, în fapt de seară sau chiar noaptea dacă se repezea și până la București, unde nu încetase să aibă neștiute rosturi.

Avea familia Teodosiu și o fiică, Anișoara, o domnișoară cu înfățișare de lujer înflorat, o domniță tăcută și ea, arareori ivită privirilor noastre, care, în anii adolescenței și primei tinereți, a studiat la București o specialitate din paleta umanistă, o vreme apoi profesând chiar la Săcele.

Mai există un amănunt care îl privește pe “europeanul” inginer Iordan Teodosiu, peste care n-aș dori să trec chiar atât de tangențial, mai ales că el are în vedere lumea interioară a acestui om minunat, un adevărat ctitor deschizător de drumuri și alese zboruri înalte. Pe agenda noastră a colindului de Ajun de Crăciun, adică a corului Casei de Citire de la biserica Sfinții Arhangheli din Satulung, era înscris la loc de cinste și numele familiei inginerului Iordan Teodosiu.

Mărturisesc, când am participat pentru prima oară la o asemenea vizită, este drept, aveam doar 17 ani, am avut o strângere de inimă, cunoscându-l doar din prezența sa “auto”, pe post de “șofer de raliu” și din rarele întâlniri pedestre când, salutându-l, parcă mă străfulgera cu “laserul” privirii sale atotcuprinzătoare, de o extremă intransigență. După ce am cântat “Bună dimineața la Moș Ajun”, la ferestrele intrării de sus (din dealul curții), ușile casei s-au deschis larg, înfățișând privirii noastre pe admirabila Doamna Mariana Teodosiu, purtând atunci, în 1944 sau 1945, aura maturității depline a unei femei ce își onora, cu distincție și fermecătoare modestie, darul feminității, fericită, zâmbitoare, dar și frumusețea salonului casei (vilei) lor, dominat de un brad imens, strălucind de steluțe, fără îndoială, alimentate de meșteșugul și energia recoltată chiar din apele strunite ale Tărlungului.

Ne-au poftit în sufrageria cu masa împodobită de sărbătoare, unde au ascultat cu adâncă emoție repertoriul nostru, din care nu lipseau niciodată “O, ce veste minunată!”, “Trei păstori”, “Ziurel de ziuă”, “Astăzi s-a născut Hristos”, “O, brad frumos!” (cântat în limba germană – “O, Tannenbaum!”) și, bineînțeles, “Moș Crăciun”. Nu cred că exista în anii aceia un cor de colindători atât de bine pus la punct și atât de armonios structurat. Dirijorul colindătorilor era studentul arhitect Mircea Bodianu, fratele minunatului săcelean, medic și sportiv de anvergură internațională, Irimiș Bodianu. Aveam voci de mare clasă, cum erau acelea ale sopranei Anișoara Lungu-Georgescu, Lenuței și Aureliei Popa, Anetei Stoian, surorilor Făgărășanu, Marioarei și Vioricăi Aldea, Floricăi (Rica) Proca, o adevărată salbă de voci cu timbru și aleasă emisie, susținute de admirabilii tenori care au fost Mircea Bodianu, Genu Șerban, Victor Boghici și chiar Țuți Mircan, care ni se alătura la astfel de ocazii. Cum să nu amintesc și partida bas-baritonilor, în care excela Aurel Bodianu (viitorul inginer agronom) și colegul său de facultate și de profesie, Dumitru (Ticu) Bertianu, Gheorghe Bertianu (viitorul medic și specialist ftiziolog), Gelu și Ioan Manciulea, Nicu Leancu, tineri de o rară frumusețe morală, modele pe care le-aș dori reînviat în jurul Caselor de Citire ale bisericilor săcelele.

Domnul inginer Iordan Teodosiu, “un alter ego” față de cel mai înainte prezentat, emoționat, zâmbitor, fericit, ne poștește să luăm loc la masă, ne oferă un pahar de vin (ceva rar! , cum obișnuia să aprecieze regretatul Papsi – profesorul Atanasie Papacostea), schimbă cu noi amabilități, ne uimește cu cunoașterea multora dintre noi, se cunoaște cu cei pe care nu avusese încă prilejul să-i vadă, se interesează de viitorul nostru, reumple cupele de cristal, doamna Maia (Maria) ne îmbie cu cozonac de mare clasă, îi tragem un “De dragul fetelor frumoase!” și un “La mulți ani!”, după care ne vedem de drum, nu înainte ca domnul inginer să-i burdușască bine buzunarele lui Mircea Bodianu cu o sumuliță de bani care ar însemna în reprezentările de astăzi cam 1000 de RON.

Uzina electrică de pe pâraul Tărlung

Anii și-au văzut de drumul lor, spre tot mai avidul infinit, dar imaginea și amintirea unuia dintre oamenii care au adus și au cultivat Europa în satele săcelene, își accentuează mereu contururile și câștigă constant în valoare, aidoma minunilor create de toți ziditorii de civilizație. Oare, mă gândesc, nu s-ar cuveni, într-un fel, să i se aducă un omagiu celui care a făcut un pas atât de important pentru urcarea unei autentice trepte de civilizație în viața Săcelilor? Știu eu, poate numele unei străzi sau un colțisor într-un viitor muzeu al personalităților, evenimentelor și geografiei prezenței săcelene în spațiul românesc și chiar cel european.

Domnul primar Radu Nistor, fiu al unui om de mare omenie și delicatețe sufletească, un prieten al adolescenței și tinereții mele, sunt convins, se va apleca asupra personalității lui Iordan Teodosiu pentru prevenirea unei nedreptăți ce i s-ar putea face memoriei unui mare săcelean european de nobilă stirpe bucureșteană.

Ce frumos ar suna de pildă “Casa de știință și tehnică – Inginer Iordan Teodosiu”, oferită copiilor și elevilor cu aplicații spre creația tehnică și inventică! Ar fi unul dintre cele mai frumoase daruri oferite săcelenilor în perspectiva viitorului, la care un bun gospodar se gândeste, aruncând privirea peste veac, cum o făcuse în anii 20 ai trecutului secol, tânărul pe atunci Iordan Teodosiu, aducând în comunele săcelene lumina (electrică) din apele atât de generoase ale Târlungului!

(urmarea în numărul viitor)

Prof. dr. Dimitrie Cazacu

PREDICA LA RUSALII (limbile de foc si suflarea Duhului)

Duminica Rusaliilor, a Pogorârii Sfântului Duh sau duminica Cincizecimii face parte din cununa praznicelor Împărătești din anul bisericesc, prin care participăm în mod tainic la momentele cele mai de seamă din istoria mântuirii. Sărbătoarea Rusaliilor o prăznuim în fiecare an la cincizeci de zile de la Învierea Domnului și la zece zile de la Înălțarea Domnului cu trupul îndumnezeit la Cer și șederea Lui pe Tronul slavei de-a dreapta Tatălui, “cu slava pe care a avut-o mai înainte de a fi lumea”.

Sfântul Ioan Gură de Aur a numit această sărbătoare “sărbătoare a sărbătorilor, încununarea praznicelor și fructul făgăduinței Domnului”, adică venirea Sfântului Duh: “Vă este de folos –zice Iisus Hristos - ca să Mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul (Duhul Sfânt) nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, El voi trimite la voi...Iar când va veni Acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul și nu vă voi lăsa orfani.” (In.16,7,13;14,18). La Pogorarea Duhului Sfânt s-a împlinit făgăduința dată de Hristos Sfinților Apostoli, desăvârșind lucrarea mântuitoare, începută cu Întruparea Sa, continuând cu Nașterea, Patimile, Moartea, Învierea și Înălțarea Sa la Cer, și totodată continuându-se lucrarea lui Hristos prin Duhul Sfânt în Biserică până la sfârșitul veacurilor. Aceasta este ziua în care a luat ființă în chip văzut Biserica lui Hristos. Fără întemeierea Bisericii lucrarea mântuitoare a lui Hristos nu ar fi adus roade.

Sfântul Evanghelist Luca, în cartea Faptele Apostolilor, relatează că Sfinții Apostoli împreună cu Maica Domnului se aflau într-o casă din Ierusalim, când “din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt ce vine repede, ...și li s-au arătat, împărțite, limbi ca de foc și au șezut pe fiecare dintre ei. Și s-au umplut toți de Duhul Sfânt. (Fap. 2, 2-4). Sfinții Apostoli, umpluți de Duhul Sfânt, au vorbit oamenilor prezenți despre Iisus Hristos cel răstignit și înviat din morți, astfel încât aceștia auzeau fiecare în limba lor. După cuvântul Sfântului Apostol Petru, mulți dintre cei prezenți, ca la trei mii, au primit Botezul și astfel a luat ființă în chip văzut Biserica lui Hristos. De aceea, ziua de Rusalii este ziua de naștere a Bisericii.

Lucrarea Sfântului Duh, la Rusalii, s-a arătat în chip „ca de vânt ce vine repede” și în „limbi ca de foc”. Sfântul Duh, a treia Persoană a Sfintei Treimi, este deoființă cu Tatăl și cu Fiul, deci este Dumnezeu adevărat, de aceea El nu a fost absent din lume, ci El este mai înainte de a fi lumea și participă la creație alături de Tatăl și de Fiul. La creație „Duhul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor”, iar în Crez spunem „Domnul de viață, Făcătorul”. În perioada Vechiului Testament, Duhul Sfânt este Cel care „a grăit prin prooroci” și a pregătit popoarele pentru primirea Împărăției lui Dumnezeu. Duhul Sfânt este prezent la Întruparea Fiului lui Dumnezeu și la Botezul Domnului la râul Iordan, când S-a arătat în chip ca de porumbel. Așadar, precum soarele nu poate exista fără raze și fără lumină, tot așa Tatăl nu poate exista fără Fiul și fără Sfântul Duh. Dar după Înălțarea Fiului lui Dumnezeu la Cer cu trupul îndumnezeit, Acesta a trimis pe Sfântul Duh în lume pentru a revărsa harul mântuitor peste Biserică, până la sfârșitul veacurilor, și o sfințește prin Sfintele Taine.

Lucrarea Sfântului Duh în Biserică este asemenea vântului. Nimeni nu o poate vedea, așa cum nu putem vedea nici suflarea vântului, și totuși lucrează și se văd roadele. Țăranul știe că la legatul grâului este nevoie de vânt bun pentru a fi recoltă bogată. La fel și în Biserică este nevoie de lucrarea harului Duhului Sfânt pentru a aduce roade de sfințenie. Sfinții Părinți aseamănă lucrarea Sfântului Duh, la Cincizecime, cu lucrarea vântului. Așa cum vântul curăță tot praful din fața lui și lasă locul curat pentru a rodi, tot așa lucrarea Duhului a venit și a curățat riturile Vechiului Testament și a împrăștiat toate superstițiile păgâne pregătind terenul pentru venirea și creșterea împărăției lui Dumnezeu-Biserică, Mireasa lui Hristos.

Cel de-al doilea simbol al lucrării Sfântului Duh, întâlnit la Cincizecime, „limbile ca de foc” ce „au șezut pe fiecare dintre” apostoli închipuie pe de o parte lucrarea prin care limbile neamurilor au fost aprinse de focul dragostei prin predica Sfinților Apostoli, iar pe de altă parte focul are rolul de a curăți, de a încălzi, de a lumina și de a căli. Acest foc a venit Hristos să-l aducă pe pământ, și cât de mult ar fi vrut ca el să fie aprins.

Deși harul Sfântului Duh nu se mai arată astăzi în chip văzut și nici nu se impune, pentru că am fost învățați să credem în Dumnezeu, zice Sf. Ioan Gură de Aur, totuși roadele se văd. Biserica naște sfinți. Ei sunt roade ale Sfântului Duh. Apoi cel mai mare dar este Sfânta Liturghie, pentru care Dumnezeu ține lumea. Și lista roadelor Duhului Sfânt ar putea continua. Semnele, spune Sfântul Apostol Pavel, sunt pentru cei necredincioși nu pentru cei credincioși (ICor.14,22).

Scopul fiecărui creștin este dobândirea Duhului Sfânt. Acolo unde nu mai este răul, acolo unde nu mai este patima, acolo unde nu se mai săvârșește păcatul, acolo sălășluiește Sfântul Duh, devenind astfel Biserică Dumnezeului celui viu. Așadar, să ne silim să nu stingem Duhul Sfânt ce l-am primit fiecare în apa Botezului și să-l aprindem în noi.

Protopop Dănuț-Gh. Benga

UN EVENIMENT TRIST PESTE CARE S-A AȘTERNUT NEDREAPTA UITARE

In primăvara următoare, mai exact la data de 1 mai, se vor împlini șapte decenii din ziua în care o catastrofă aviatică a zguduit viața pașnică a Săcelelor, ca un semn rău prevestitor în săptămânile ce au premers intrarea noastră în cel de al doilea război mondial.

În timpul unor antrenamente sau exerciții, două avioane militare, aparținând flotei din Brașov, s-au ciocnit în zbor, zice-se undeva deasupra cartierului Gârcin. Unuia dintre ele i-a fost, pur și simplu, retezată coada, fapt care l-a destabilizat, iar manevrele de redresare și, în ultimă instanță, de aterizare forțată, au eșuat, drept care bombardierul, din fericire fără letala încărcătură, s-a prăbușit direct pe mijlocul străzii Bucegi, în spațiul aflat la circa 10-15 m între casa doamnei profesoare Aneta Popeia și grădinița de copii situată vizavi.

La impactul cu solul, avionul a luat foc, stropind cu combustibilul arzând gardurile și proprietățile aflate în preajmă, până la școala din șosea (atăzi Clubul elevilor), incendiind lemnăria, lăsând urme ce au fost vizibile decenii la rând, multe dintre ele chiar pe stâlpii rețelei electrice.

Echipajul a pierit în flăcări cu excepția unuia dintre membrii săi, care a încercat să se salveze cu parașuta, sărind de la mica înălțime, fără ca aceasta să se deschidă, și căzând pe tăpșanul de iarbă din fața casei Căciulescu (devenită ulterior casa avocatului Bujilă), aflată peste drum de casa părintelui Petru Leucă.

Alarmată de zgomotul, probabil asurzitor, al exploziilor produse, în timpul prăbușirii aparatului, apoi de flăcările imense și de mirosul combustibilului răspândit în zonă, alături de oamenii ieșiți îngroziți din case, a ieșit și doamna preoteasă Veturia. Atunci l-a zărit pe nefericitul membru al echipajului, care prin șocul impactului, a imprimat pe tăpșanul de iarbă forma chirchită a trupului său pe o adâncime de un lat și ceva de palmă. Văzând muribundul, preoteasa Veturia a alergat în casă și a dus creștineasca lumânare aprinsă înaintea nefericitului său obștesc sfârșit.

Eram în autobuz, mă înapoiam de la liceu, când, urcați în Cernatu, câțiva cetățeni au început să discute despre tragica întâmplare. Am coborât la Tomoș, cum se spunea acum 70 de ani străzii și stației de autobuz din curba aflată ceva mai sus de magazinul „Curtea de fier”, de unde am văzut fumul negru, înecăcios, care plutea deasupra caselor. Toată zona a fost bocată ore în șir de jandarmi și echipajele de salvare.

Uluitoare și aproape inexplicabilă a rămas pentru mine, până în ziua de astăzi, poziția avionului prăbușit în raport cu strada, adică exact pe mijlocul ei, aidoma unui automobil parcat corect, cu grijă, parcă, să nu atingă casele de pe laturile străzii relativ înguste. M-am întrebat, mereu când mi-a fost dat să trec prin apropierea acestui loc nefast, dacă acest amănunt a aparținut întâmplării sau faptului că pilotul, chiar în acele clipe de un tragism extrem, aflat în fața inevitabilului sfârșit, nu și-a pierdut cumpătul și a reușit să evite o catastrofă de proporții, încercând și reușind să protejeze casele oarecum compact așezate pe această ulicioară.

Uitarea, înțeleg acum, din perspectiva anilor mei, mulți la număr, este una dintre reacțiile de protecție ale conștiinței noastre față de evoluția vieții, dar tragedia aceasta, un autentic trăznit din senin, care a curmat viețile unor tineri, îndurerând părinți și chiar familii întregi, a rămas în sufletul meu ca o cicatrice purtată din copilărie și își cere firescul drept la o întristare, fie ea chiar de câteva clipe.

Scriind aceste rânduri, m-am gândit să-l rog pe bunul și dragul meu prieten, părintele protopop Dănuț Gheorghe Benga să citească o rugăciune de odihna sufletelor celor pieriți atât de tineri și atât de tragic în acea zi de senin și frumos Armindenii, la câțiva pași doar de biserica noastră a Sfinților Arhangheli.

Dumnezeu să-i odihnească și să le rânduiască pace și seninătățile veșnice!

Prof. dr. Dimitrie Cazacu

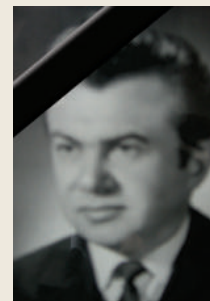
A MURIT PROFESORUL NAGY BELA

Peparte de casă, dar mereu aproape de vatra Săcelelor sale dragi, profesorul de științe naturale și chimie Nagy Béla a slujit cu devotament învățământul săcelen, fiind un adevărat apărător ecologist al acestor plaiuri minunate pe care le-a cunoscut amănunțit și le-a iubit cu pasiune.

Avea mulți cunoscuți și prieteni atât printre maghiari cât și printre români.

Amintirea sa va rămâne neștersă în sufletele și mintea celor ce l-au cunoscut, în conștiința elevilor săi pe care i-a educat în cultul respectului pentru muncă și al prețuirii demnității umane, al ocrotirii mediului înconjurător în care trăim și vor trăi încă generațiile viitoare.

Dumnezeu să te odihnească în pace, tanăr úr!

NAGY BÉLA
1929-2010

prof. Miklos Levente

În luna iulie se împlinesc cinci ani de la trecerea la cele veșnice a domnului profesor Andronic Moldovan, personalitate marcantă a vieții culturale săcelene și un neobosit truditor pentru păstrarea și transmiterea tradițiilor culturale și spirituale săcelene.

Acum, când se împlinesc cinci ani de la dispariția Domnului Profesor, membrii redacției seriei noi a revistei Plaiuri Săcelene se închină în fața memoriei sale și depun o floare și un gând pios de recunoștință la mormântul său.

“TRADIȚIE ȘI ACTUALITATE ÎN SOCIETATEA ROMÂNEASCĂ” (I)

Conferință susținută de Acad. Alexandru SURDU, în data de 10 Mai 2010, în Sala de festivități a Grupului școlar „Victor JINGA” Săcele

Domnule Primar,
Domnule Președinte al Despărțământului ASTRA,
Domnule Director,
Dragi elevi, dragi prieteni ,

Am trăit multe clipe frumoase în Săcele și în toate cele Șapte sate fiindcă am avut prieteni în fiecare dintre ele. Cunosce bine toate pădurile din jur, fiecare cărare, fiecare izvor și fiecare dintre văile pe care au fost nevoiți românii să se cațere. În secolul al XV –lea partea de jos a Săcelelor a fost ocupată de o populație venită din alte zone și românii au fost alungați spre pădure. Mă întreba cineva care vizitase Săcelele: „De ce s-au cațărat românii pe văile munților? Ce-o fi iarna? Ce-o fi când plouă ?” I-am răspuns că nu au fost acolo de la început, au fost jos, au avut pământuri, dar le-au fost luate și au rămas cațărați pe dealuri. Mulți dintre ei erau originari tocmai din Șcheii Brașovului și se numeau mocani și ei au continuat ceea ce a încetat după reforma lui Cuza, –păstoritul transhumant. Mocanii din Șcheii Brașovului au fost cei mai vestiți sub numele de trocari. Mocanii săceleli erau originari din Șcheii Brașovului și au dus mai departe această frumoasă tradiție a păstoritului românesc , cu multe obiceiuri care, unele dintre ele, s-au menținut mai mult la Săcele, dispărând în Șcheii Brașovului, care era prea aproape de orașul mare, cetatea care a influențat viața întregii Țări a Bârsei.

Marele nostru etnograf și folclorist George Pitiș, la sfârșitul secolului al XIX –lea, a descoperit multe obiceiuri ale scheienilor brașoveni la Săcele. A găsit încă aici, oarecum pietrificate, obiceiuri străvechi în legătură cu logodna, nunta, nașterea și în legătură cu înmormântarea. Ele erau la fel ca cele din Șcheii Brașovului, care au dispărut mai repede, dar s-au menținut în toată zona pastorală a Țării Bârsei. Aici erau diferite tipuri de păstori: mocanii, țuțuieii și moroienii. Mocanii erau băștinașii, țuțuieii erau veniți din zona Sibiului și moroienii erau dinspre Bran. Mai existau mocani în zona Harghitei și Covasnei care cu timpul au pierit. În cele din urmă au mai rămas doar economii de vite din Săcele, cum le spunea George Pitiș. Din această cauză termenul de mocan a fost legat în cele din urmă de cele Șapte sate. O întâmplare. De altfel, și în Dârste erau tot locuitori din Șcheii Brașovului, pe care îi recunoaștem după nume și după vorbă. Cu timpul însă populațiile s-au amestecat și obiceiurile au început să se stingă, asta chiar înainte de 1948 când au început să fie chiar interzise: obiceiul junilor care se practica și la Dârste, se practica și în Codlea, în toată zona Făgărașului și se practica desigur și în Săcele. Acum amintirea lui chiar s-a pierdut. Când am scris cartea despre Șcheii Brașovului, am încercat să vorbesc cu persoane în vârstă. Când am făcut investigația, aveam încă, între rudele noastre din Șchei și din Săcele, pe mulți care se născuseră înainte de 1900. Aceștia își aduceau vag aminte de o parte dintre aceste obiceiuri.

Am remarcat că și marii noștri scriitori și-au dat seama că nu la orașe s-a făcut și s-a încetățenit marea cultură, poezia populară, basmele, povestirile și legendele, toate acestea s-au petrecut în mediul rural, în mediul liniștit, nepoluat de tot felul de fluctuații care au fost prin zonele urbane. Căci nu au fost numai rușii, înaintea lor au fost alții: maghiarii, germanii, turcii, grecii (aproape două secole). Noi am început să uităm lucrurile acestea. Cine merge prin Brașov, are ocazia să vadă Biserica Grecească,

care se află visavi de Biserica Neagră. Se intră printr-un gang, iar în spatele bisericii este cimitirul unde sunt înmormântați numai greci. Pe cruci inscripțiile sunt cu litere grecești. Acestea au fost elemente care au poluat în felul lor și au transformat orașele noastre. Grecii au stat la noi aproximativ două sute de ani, de pe la 1640 când s-au înființat Academii grecești de la București și de la Iași; dominația lor culturală a durat până în 1821 când au început revoluțiile grecești și grecii s-au retras, au plecat de aici.

Marii noștri scriitori și-au dat seama că vâna românismului nu se găsește decât în mediul rural. Tot ce ajunge la oraș devine cu totul altceva, devine cerșetorie, devine învârteală, șmecherie. La București asistăm la niște cohorte de români mai bruneți, care se dau drept tradiționaliști, care cântă niște colinde de te îngrozești, și care se termină cu „Dați bănuțul !” ca urare de sărbători. Marii noștri scriitori s-au referit la viața de la țară, dar foarte puțini dintre ei s-au referit la zonele în care am copilarit noi și am trăit strămoșii noștri, la zonele pastorale. Fiindcă zonele pastorale sunt mai interesante decât zonele agrare. Eu am fost foarte bucuros când am citit pentru prima dată lucrările lui Lucian Blaga, de care era departe orice preocupare pastorală. El și-a dat seama că, dacă ar fi vorba să prezinte specificul, sau ceea ce este mai profund în conștiința ancestrală a românilor, ar trebui să se refere la acest tip de populație, nu la agricultori. El se gândea la păstorul transhumant care mergea dintr-o localitate în alta, în funcție de anotimpuri , care era purtător al culturii și al obiceiurilor generalizate, care știa ce se petrece până în Munții Pindului, pe unde se ducea cu oile și până în nordul Mării Negre, fiindcă transhumanța presupunea deplasări la distanțe mari.

Acești păstori aveau sute de mii de oi, mii de cai, vaci și turmele acestea erau însoțite de armate întregi de oameni care trebuiau să le păzească. Toată partea cuprinsă, într-un fel sau altul, de stăpânirea turcească, era năpădită de bande de tâlhari, ale căror fapte au fost descrise romantic de către unii - haiduci care îi omorau pe boieri, le luau banii și îi dădeau la oamenii săraci. Nu toți făceau așa. Majoritatea țineau banii pentru ei, chiar dacă ziceau că îi dau la săraci. Și guvernării noastre luptă pentru oamenii săraci, pentru pensionari, pentru oamenii care o duc rău, dar banii se pierd pe traseu. Și așa cum acum există instituții specializate, cu armate de funcționari care numără banii și îi deturneză,

pe vremea aceea existau haite de tâlhari. Din cauza aceasta, păstorii transhumanți erau reprezentați pictural într-o mână cu cârlibana (un fel de baston cu vârful îndoit, cu care prindeau oaia de blană și o trăgeau) iar în cealaltă cu carabina. La brâu aveau pistoalele. Există astfel de tablouri în Șchei și în Săcele, pentru cei curioși să le vadă. Până și Avram Iancu, în reprezentările din timpul Revoluției de la 1848, apare într-o costumație de păstor român transhumant, înarmat. Păstorii se fereau astfel de hoți și de străini, care, cum au venit pe aici, numai rău ne-au făcut, ne-au stricat obiceiurile, ne-au stricat orașele și satele, până ne-au lăsat în sapă de lemn.

(Urmarea în numărul viitor)

(Redactare de prof. Dorel Cerbu după înregistrarea audio a conferinței)

ACADEMICIANUL ALEXANDRU SURDU – O CONȘTIINȚĂ VIE A IDENTITĂȚII NOASTRE

Domnul Academician Alexandru Surdu, vechi prieten al săcelenilor, este un brașovean get-beget. S-a născut la 24 februarie 1938, de Dragobete, la Brașov. Tatăl era originar de la Codlea iar mama se născuse în Șcheii Brașovului. A avut rude la Săcele pe care le vizita deseori, bucurându-se de frumusețea locurilor și a oamenilor. Este o personalitate de prim rang, inconfundabilă în peisajul intelectual românesc de astăzi.

Timp de aproape de jumătate de secol, domnia sa a depus o rodnică activitate științifică și didactică în domeniul filosofiei, al logicii, istoriei și lingvisticii, etnologiei și folclorului, psihologiei și pedagogiei, matematicii dar și al poeziei. Așadar, un veritabil spirit renescentist, într-un cuvânt FILOSOFUL, adică iubitorul de înțelepciune și de adevăr.

A urmat liceul „Andrei Șaguna” între anii 1952-1955, marea și constanta dragoste a vieții sale. Aici i-a avut profesori pe renumiții: Aurel Mailat (germană), Ioan Stoian (română), Ion Nicoară (istorie), Octavian Gurău (fizică) sau Dimitrie D. Cazacu (rusă).

Între anii 1958-1963 urmează cursurile Facultății de Filosofie a Universității București. Examenul de licență îl trece cu lucrarea „Dialectica abstarctiei noastre” cu 10. Lucrează, rând pe rând, ca cercetător științific la Institutul de Filosofie al Academiei, Centrul de Logică, cercetător la Biblioteca Centrală Universitară, apoi la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice, bibliotecar la Facultatea de Medicină Veterinară.

În 1965 se apropie de marele filosof și om de cultură Constantin Noica. Prin 1975, împreună cu Noica și Constantin Floru, publică la editura „Univers” lucrarea „Mihai Eminescu. Lecturi kantiene”. Cu sprijinul lui Constantin Noica se inițiază în limba greacă, posedând totodată și solide cunoștințe de limbă și cultură greacă. Beneficiază și de o bursă de specializare în domeniul logicii la Universitatea din Amsterdam.

În anul 1971 își publică teza de doctorat lucrată inițial cu Athanasie Joja (m. 1972) dar susținută abia în anul 1976 cu profesorul Ion Didilescu. Între timp participă la mai multe congrese și reuniuni științifice atât în țară cât și în străinătate. Datorită intervenției lui Constantin Noica și a talentatului prozator ardelean Ion Lăncrăjan, obține transferul (în 1984) la Muzeul Literaturii Române din București, unde lucrează la descifrarea manuscriselor germane ale Poetului Național, Mihai Eminescu. Începând cu 1988 este redactor al Revistei de Filosofie.

În anul 1992, profesorul Alexandru Surdu e ales membru corespondent al Academiei Române. Tot acum e ales și președinte al Despărțământului Central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, ASTRA – Brașov și director al revistei „Astra” care a apărut un timp în orașul de la poalele Tâmpiei dar din „motive conjuncturale” vizând, zice-se, „cenzura economică” și-a încetat sine die apariția. În toamna lui 1995, împreună cu regretatul nostru prieten prof. Petru Istrate, înființează, cu sprijinul autorităților locale, Cercul Astra „Frații Popea” Săcele, care din anul 2003 devine Despărțământ de sinestătător al Astei, continuând tradiția culturală a locului începută la câțiva ani de după Unire (1926) de către primul președinte al Astei săcelene, preotul de pioasă amintire Zenovie Popovici de la Satulung.

La începutul acestui an, Excelența Sa dl. Academician Alexandru Surdu a primit din partea noastră cea mai înaltă distincție: Diploma de Excelență și Certificatul de membru onorific și fondator al Despărțământului „Frații Popea” de la Săcele. La 11 iulie 1999 dl. Academician a participat și a luat cuvântul la festivitatea prilejuită de amplasarea, la propunerea Astei săcelene și cu sprijinul Primăriei, a monumentului „LUPOAICA”, simbol peren al latinității noastre.

În anul 1993 devine membru titular al Academiei Române și președinte al Secției de filosofie, teologie, psihologie și pedagogie, Academia Română fiind, în toate timpurile, cel mai înalt for științific și cultural al țării. Discursul de recepție rostit atunci este un strălucit elogiu adus filosofiei și culturii românești din toate timpurile, comparat, poate, doar cu cele rostite sub înalta cupolă de Liviu Rebreanu sau Lucian Blaga. Printre altele dl. Academician făcea acolo referire la Hegel care spunea cândva că: „... Un popor lipsit de filosofie e ca un templu fără sanctuar”. Este citat, de asemenea, celebrul filosof german Martin Heidegger, care, atunci când discuțiile lăncezeau în seminarul ce-l conducea, pune retorice întrebarea: „Dară, unde ne sunt latinerii (latiniștii)?!” prin care înțelegea pe românii școliți la universitățile de prestigiu de la București, Cluj sau Iași. „Suntem aici” propoziția cu care-și încheie discursul de recepție dl. Academician Alexandru Surdu – îndemn la învățătură și seriozitate – atribute indispensabile astăzi oricărui cercetător.

Din anul 1995 dl. Academician Alexandru Surdu este profesor titular la Facultatea de Filosofie a Universității București iar la Universitatea „Titu Maiorescu” predă cursuri de istorie a psihologiei și psiholingvistică.

Domnul Academician Surdu a publicat aproape 600 de lucrări: cărți, articole, studii, traduceri, interviuri, recenzii – o muncă asiduă pusă în slujba idealurilor sfinte ale demnității și identității noastre naționale, apărării valorilor spiritualității românești și universale.

În semn de stimă și prețuire a meritelor sale, domnului Academician Alexandru Surdu, Primăria și Consiliul local al municipiului Săcele i-au conferit (în 2002) Diploma de CETĂȚEAN DE ONOARE al municipiului Săcele și „Cheia orașului” (cu prilejul Întâlnirii cu săcelele din data de 10 mai 2010). Ultimele apariții editoriale ale scriitorului Alexandru Surdu sunt „Drago-betele. Istoria iubirii la români” și „Șcheii Brașovului”. Într-un recent reportaj apărut sub semnătura celui ce așterne aceste rânduri, se spune că „... Domnul Academician Alexandru Surdu este unica personalitate marcantă a țării care încearcă să ne scape de „ravagiile” unui sfânt de import, intrus și străin trăirilor fascinante ale tinerilor noștri, „îndepărtați” până mai ieri de la oblăduirea și farmecul obiceiurilor și tradițiilor noastre vechi și identitare.”

Voi încheia cu un scurt fragment din cealaltă lucrare de referință, „Șcheii Brașovului”, care prezintă o interesantă secvență de autentică trăire comunitară legată de ceremonialul defilării junilor: „Emoția estetică nu era însă numai de partea spectatorilor. Împodobirea calului și îmbrăcarea junelui strânga cu această ocazie întreaga familie și vecinii veniți să-l admire și să-l ajute la împodobit. Chiar și cei mai bătrâni participanți la procesiune trăiau cu emoție aceste clipe, împodobirea, urcarea pe cal, adunarea la vâtaf, adunarea în Piața Prundului, așteptarea semnalului de pornire, admirația și aplauzele miilor de spectatori. Nu-i de mirare că eroii principali își făceau dinainte «corajie» cu câte-o țâr de șpărlă (cocârț). Se bea, de altfel, și la vâtaf, unde junii călări erau serviți și cu tradiționala plăcintă. Aceste aspecte tradițional – estetice au determinat, mai presus de orice, persistența obiceiului ...”

Prof. Liviu Dârjan
Președintele Despărțământului
Astra „Frații Popea” Săcele

Cuvânt de Salut adresat cu ocazia Întâlnirii săcelelelor cu Academicianul Alexandru Surdu (București), la 10 mai 2010, ora 17⁰⁰, în Sala Festivă a Gr. Șc. „VICTOR JINGA” din Săcele.

ASOCIAȚIUNEA TRANSILVANĂ
PENTRU LITERATURĂ ROMÂNĂ
ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN
ASTRA
 Fondată la anul 1861 - Sibiu

DESPĂRȚĂMÂNTUL “FRAȚII POPEA” SĂCELE
Str. Bisericii Române nr. 20 Săcele - Jud. Brașov 505600 Tel. +40(0)268-276264 Mobil. +40(0)723226508

Nr. 25/2010

Săcele, 13 mai 2010
 Întâlnirea Domnului,
 (Ziua Eroilor)

Stimate domnule Acad. Alexandru Surdu,

Întâlnirea recentă de la Săcele cu
 Excelența Voastră a fost, în unanimitate
 de păreri, un adevărat regal academic,
 o manifestare emoționantă, de suflet și
 ruget patriotic, cum rar se mai întâlnesc
 în zilele noastre. Ne-ați încântat și
 întru așa cursivitate și discursului și în așa
 de interesante fapte ce-ați evocat, încât per-
 miteti-ne să vă mulțumim, și pe această cale,
 dorindu-vă multă sănătate și aceeași viziune
 a spiritului pus în slujba înaltelor virtuți ale Neamului și
 Limbii Române. Cu aleasă și sinceră devotație,
 În numele asociației ASIRA și Izvorul, c. școl. și elevilor de la
 Grupul școlar „Victor Jinga” de la Săcele,
 Ing. Florin Moraru, Prof. Dorcel Cerbu, Prof. Liviu Dârjan,
 directori

PLAIUL SĂCELEAN

Nu știu alții cum sunt, ca să-l parafrazăm pe Ion Creangă, dar eu, când mă gândesc la Dîmbul Morii, la canionul „7 Scări”, la dealul Bunloc, la Peștera de Gheață, la Babarunca ori Poiana Angelescu, meleaguri săcelene ancestrale, parcă îmi saltă și acum inima de bucurie. Ce apă rece, ce verde liniștitor, ce triluri de păsărele în pădurile ozonate, ce minunat colț de rai pe acest străbun plai!

Ce șansă că avem astfel de minunății naturale, ce bine că nu ne-am născut troglodiți în deșertul tunisian și nici eschimoși în zăpezile eterne! Comparativ cu alte zone ale lumii, suntem privilegiați. Avem munți cărunți împodobiți cu păduri seculare, dealuri înșorite, cîmpii înverzite și mănoase, puzderie de râuri cristaline, rezervații naturale inegalabile, deltă unică în Europa, avem o Mare Neagră cu scrumbii și delfini. România este un spațiu geografic binecuvîntat, recunoscut de Papa Ioan Paul al II-lea drept „Grădina Maicii Domnului”. Nu avem însă oameni care să păstreze frumusețea inegalabilă a locurilor, să valorifice potențialul turistic care bucură ochii și inima oricărui vizitator însetat de liniște și aer curat, nepoluat, nu avem conștiința interesului național. Avem

în schimb interesul afacerilor de partid, de tip mafiot, al intereselor buzunarului propriu. Dealurile plaiurilor mioritice au început să plîngă, dezvelite impudic în urma defrișărilor masive legale ori ilegale. De la Gîrcini pînă la Dîmbul Morii se aud harnicele drujbe prin orice colț de pădure, fără nicio jenă, nederanjate de nimeni. Gaterile s-au înmulțit, mulți s-au îmbogățit, pădurile au sărăcit. Un domeniu skiabil extraordinar, cu instalație de transport pe cablu, cum este cel din Bunloc a devenit impracticabil. Oameni „de bine”, foști primari peneliști ori pesediști, ignorînd potențialul turistic al zonei, dar cu interese personale evidente, au vîndut terenurile din zona telescaun sosire și au apărut vile și vilioare. Grave erori de administrație ce nu pot fi uitate ori ignorate nici la nivel național. Ca să parafrazăm o altă vorbă hîtră: frumoasă țară, păcat că e locuită și condusă de incompetenți!

Ce lăsăm moștenire copiilor noștri, ce modele demn de urmat putem oferi, ce motivație? Revista „Plaiuri săcelene” promovează modele și tradiția trecutului, din perioada interbelică sau mai înainte. Dar erau alte timpuri și alți oameni, cu altă conștiință morală, socială și națională. Acum timpul nu mai are răbdare.

A devenit de cîțva timp o tradiție ca în fiecare an, în cursul lunii mai, o parte din elevii săceleni să participe la acțiuni de ecologizare a zonei Dîmbul Morii alături de alți iubitori ai naturii. Inițiativa aparține organizației „Floare de colț” din Brașov și Primăriei mun. Săcele, care s-au străduit și în acest an să găsească sponsori care să stimuleze eforturile elevilor participanți. Au participat numai elevii de gimnaziu (anul trecut au fost și liceenii), mereu inimoși, curați la trup și la suflet, cum spune cîntecul. Toți au fost recompensați cu tricouri și pachete-cadouri. Cu mingi de fotbal sau volei. Alții s-au evidențiat și au fost premiați substanțial: elevul Stupar Florin de la Școala Generală nr. 1 premiul I, 600 lei, Orban Gabriel de la Liceul Teoretic „George Moroianu” premiul al II-lea în valoare de suma de 400 lei, iar Mikloș Alexandru de la Școala Generală nr. 4 „Frații Popea” premiul al III-lea, 300 lei, toți pentru întreaga activitate de ecologizare. Numeroși alți elevi de la toate școlile participante au fost premiați la testul ad-hoc de engleză, desen tematic sau cros. Este o motiv în plus ca participanții să fie mai motivați, să se implice activ în acțiuni de ecologizare, în promovarea valorilor spațiului săcelen.

Spre deosebire de anul trecut, trebuie să recunoaștem, au fost mai puține urme de civilizație (a se înțelege „guno-ai-e”) în zonă. Poate că încetul cu încetul lumea va începe să conștientizeze că un pet plin cu bere cărat o oră în spate la deal este mai greu decât aceeași sticlă goală în rucsac la coborâre. Că mizeria este făcută nu de urșii gunoieri, ci de unii oameni care distrug natura, suflă pustii, care nu știu să aprecieze astfel de simple și inocente bucurii: zâmbetul unei flori, mireasma cetinii de brad, ori susurul molcom al izvoarelor, cu apa lor plată și sănătoasă oferită gratuit oricărui însetat de natură.

Respectând natura, ne respectăm pe noi înșine, ca parte integrantă a plaiurilor unde ne-am născut, crescut, ori unde viețuim!

**Prof. Nicolae Munteanu,
Liceul Teoretic „George Moroianu”**

INDEPENDENȚA ROMÂNIEI

In urmă cu 142 de ani, în anul 1866, dată ce reprezintă un moment semnificativ în dezvoltarea politică a României moderne, principele Carol I era proclamat Domnitor al românilor pentru ca 12 ani mai târziu în 1878, în urma efortului economic și militar al poporului român și, deopotrivă a diplomației românești, să fie cucerită independența de stat a României.

Acest lucru s-a produs într-un climat internațional caracterizat de mișcări ale populațiilor creștine împotriva dominației otomane în Muntenegru, Bulgaria și în Serbia, toate mișcările fiind însă suprimate în mod sălbatic de turci. Indignată de aceste masacre și, totodată profitând de slăbirea Imperiului Otoman, a reacționat Rusia. Guvernul Principatului României s-a folosit cu abilitate de hățișurile intereselor contradictorii ale Marilor Puteri și după refuzul Imperiului Otoman de a-i acorda României independența pe cale pașnică, aceasta a hotărât încheierea la 4/16 aprilie 1877 a unei Convenții cu Rusia care prevedea respectarea integrității politice și teritoriale românești și dobândirea independenței față de Imperiul Otoman, cealaltă parte contractantă primind în schimb permisiunea trecerii armatei ruse pe teritoriul țării noastre. Atitudinea Rusiei care afirma cu fermitate că nu are nevoie de ajutorul militar al românilor s-a schimbat însă în august 1877 când rușii s-au izbit de rezistența turcă atât de dărză la cetatea Plevna. În luptele și asediul ce au urmat din septembrie până în decembrie armata română a contribuit decisiv la înfrângerea forțelor otomane. Astfel calea proclamării independenței era deschisă. În consecință în Sesiunea Extraordinară a Adunării Deputaților din 9 mai 1877, ministrul de Externe, Mihail Kogălniceanu a declarat: "Suntem dezlegați de legăturile noastre cu Înalta Poartă(...) suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare." Serbia și Muntenegru, Grecia, poporul bulgar, toți creștinii din zona balcanică, românii din toate statele balcanice care erau la fel de numeroși ca în Principatul României, cu toți au primit vestea cu satisfacție și entuziasm, iar politicienii și intelectualii români și-au putut îndrepta atenția acum spre desăvârșirea națiunii. Marile Puteri s-au întrunit la

Berlin (1/13 aprilie 1877) pentru a revizui tratatul inițial de la San Stefano în scopul micșorării influenței Rusiei în Europa de sud-est. În legătură cu situația României tratatul recunoștea independența de stat însă erau puse două condiții: eliminarea tuturor restricțiilor religioase în exercitarea drepturilor politice și civile și acceptarea retrocedării sudului Basarabiei către Rusia. În compensație România primea Dobrogea, Delta Dunării și Insula Șerpilor. Rezultatul cel mai important al Congresului de la Berlin a fost pentru România recunoașterea independenței, întrucât acesta fusese

și motivul angajării plene în războiul de independență cucerită în mod incontestabil în fața întregii lumi cu arma în mână, după cum Marile Puteri ajunseseră la acest statut tot prin război. Însă era o mare diferență morală și politică: Marile Puteri purtaseră războaie nedrepte de cucerire, de pradă cum zicea Nicolae Iorga, pe când România purtaseră un război just, de eliberare cu uriașe jertfe umane și materiale comparativ cu populația și teritoriul ei. Prin intermediul acestui război de independență România a rupt în cele din urmă legătura juridică care durase timp de patru secole cu Imperiul Otoman. Astfel jugul asupra-țitorilor otomani a încetat oficial, oferind un impuls puternic sentimentului de mândrie națională.

Cucerirea independenței de stat a României are o importanță colosală pe calea realizării deplinei unități naționale, - aspirația de veacuri a românilor - fiind temelia Marii Uniri din 1918.

9 mai, - ziua proclamării independenței naționale - o zi a sacrificiului și al patriotismului nețărmuit al poporului român, trebuie respectată în cinstea a celor peste zece mii de eroi ai Armatei Naționale morți și dispăruți și, totodată în memoria imensului efort de război suportat de poporul român pentru ducerea Războiului de Independență.

**Șpaiuc Gabriela, clasa a X-a B
Liceul Teoretic „George Moroianu”**

REDESCOPERIREA ROMÂNIEI

Motto:

„Între frânturile unui neam, cultura poate statornici acele legături ce nu se văd și nu se pot împiedica.”

Nicolae Iorga

Fiecare dintre noi știm că o deplasare, oricum s-ar numi ea,- excursie, sejur, vacanță, atrage după sine impresii. Acestea, însumate, colorează farmecul viu al unei activități, de regulă, plăcute.

Așa s-a întâmplat și în cazul meu, când am luat parte la al IX-lea Schimb cultural franco-român, între cele două licee Victor Jinga-Săcele și Marie Curie-Vire, Franța.

Precizez încă de la început faptul că acest schimb nu a fost ceva inedit pentru mine, deoarece am participat la trei ediții anterioare ale acestuia. Dar de fiecare dată am învățat mai mult, mi-am îmbogățit cunoștințele cu ceva și m-am întors acasă cu multe impresii. Este un lucru extraordinar, o șansă în plus pentru a ne lărgi orizonturile, pentru a încerca să percepem lumea așa cum e, mai mult decât ne este arătată în mass-media sau povestită de rude, vecini și prieteni.

România.... Este o țară superbă din foarte multe puncte de vedere, unică în felul ei, mai bogată poate de multe ori decât celelalte țări pe care am avut ocazia să le vizităm. Dar când spun "bogată" nu mă refer la autostrăzi, fabrici și uzine, sau salarii grandioase.

Este evident că nu ne putem compara cu miile de km de șosele impecabile din Germania, producția de megaproportii a vinurilor din Franța, tonele de aur ce acoperă clădirile Vienei sau podurile suspendate ale orașului Budapesta ce traversează distinsa Dunăre.

Bogăția poate fi văzută și în alt mod. În cazul nostru, ascunsă foarte bine de noi înșine, din păcate. Ne putem compara cu Europa prin Cetatea Sarmizegetusa Regia, o ruină în zilele de astăzi, dar cu o istorie incredibilă, ce așteaptă să fie descifrată de mulți, prin mănăstirile pictate din Bucovina, neegalate prin frumusețea și splendoarea lor, prin cea mai mare clădire din Europa, Casa Poporului, ce se ridică mândră deasupra Bucureștiului, prin Carpații noștri neexplorați încă, ce au atâtea bogății de oferit, prin Transfăgărășanul, unic în lume prin echilibrul simplitate-maiestruitate. Aș putea continua zeci de pagini, eu, un umil student, fără o vastă cultură generală în ceea ce privește țara noastră. Îmi imaginez oare câte ar avea de povestit un învățat, un bătrân înțelept care o cunoaște ca pe propriul buzunar.

Iată că în câteva fraze, da, am egalat marile puteri ale Europei și de ce nu, ale lumii. Locuitorii Japoniei, spre exemplu, și nu numai, sunt niște suporteri convinși ai turismului românesc. Așadar, se pare că nu suntem atât de prejos cum ne credem unii dintre noi. Nu este de vină țara pentru ceea ce ni se întâmplă, este de vină sistemul, care, într-un fel sau altul, ne influențează. Dar, mai devreme sau mai târziu, tinerii țării se vor trezi, vor vedea, așa cum am văzut și eu, ce se află dincolo de granițele României, parcă izolată de restul lumii, vor afla cum se ajunge, în timp și cu răbdare, la performanțe durabile și vor pune în aplicare ceea ce vor învăța.

Important este să nu fim nepăsători, neglijenți sau indiferenți. Să încercăm să schimbăm fiecare câte ceva. Există dovezi nenumărate care atestă bogăția țării noastre. Sunt sute de mii de turiști care anual vin în România și nu găsesc ceea ce caută, pentru că nu există indicații, semne sau ghizi care să-i îndrume. Dar ei știu că ceva se află aici. Rămâne la latitudinea noastră dacă suntem capabili să le arătăm sau nu.

În încheiere, aș vrea să confirm, așa cum am arătat mai sus, că sunt un patriot convins și că țin la valorile noastre spirituale, încerc prin acest articol să fac un transfer de convingeri Domniilor Voastre, cei care ați avut plăcerea de a lectura aceste gânduri. Sper că v-am trezit câtuși de puțin interesul pe care unii mai mult sau mai puțin și l-au risipit din diverse motive.

Deschideți larg ochii, suntem extrem de norocoși că ne-am născut pe aceste meleaguri !

Mugurel Bilă

• Actualitate

PRIN EUROPA MORILOR DE VÂNT ?

Suntem în anii tulburi ai crizei. După ce am gustat câțiva ani din consumismul fără limite al capitalismului corporatist multinațional și desfrânat, iată-ne puși la regim de același capitalism. Consumul exagerat este oare un comportament sincer și onest, atâta timp cât nu produci mai nimic, cât doar aștepti să vinzi bruma de avere pe care au agonisit-o strămoșii ? Poți strânge curea când ai luat în greutate, când valul dorințelor și obișnuințelor îți dă ghes ? Criza vrea ca să fim mai săraci. Pauzerizarea maselor de oameni care trăiesc doar din salariu, care nu fac învârteli, licitații, compensări este o soluție ?

Când am început să scriu acest articol, voiam de fapt să vă povestesc despre cum este să călătorești, în vreme de criză, prin Europa de Mijloc. Și asta cu mari sacrificii, căci nu-i ușor să faci economii din sărăcie. Cu ajutorul Bunului Dumnezeu, cu sacrificiile familiilor și cu sprijinul material al Primăriei, iată că am reușit să mai organizăm un Schimb teatral licean cu prietenii din Vire, orașul francez cu care avem acest proiect comun din 1993. Sunt unul dintre răsfățații destinului, veți spune. Să călătorești șaptesprezece zile, să vizitezi locuri pe care le-ai mai vizitat, să reîntâlnești vechi prieteni, să -ți faci prieteni noi, iată adevărata fericire !

Parțial fals ! Toți cei șaptesprezece tineri și cei treisprezece adulți participanți, au avut parte de zile normale de muncă: deșteptarea la șase dimineața (o dată chiar mai devreme), mic dejun ca acasă, în camera de hotel (uneori și la hotel), plecarea la șapte sau opt dimineața (ce fericire pentru toți !), călătoria plictisitoare pe autostradă (șiruri nesfârșite de tiruri bondoace și cocoșate, panouri de protecție care ecranează vederea și apără localitățile de zgomotul nesfârșit al goanei după profit etc , etc ...) Ce-ți rămâne atunci de făcut ? Să te întorci spre vecinul de scaun să legi o conversație plăcută, să mai auzi un banc, o poantă. Să-i ascuți pe tineri cântând cântecele tinereții tale , să-i vezi făcând glume sau jucând, recent re-descoperitul monopoly .

Dar să nu vă imaginați că voiajul nostru pe autostrăzile bunăstării europene, nu a avut și momente de interes. Parcările austriece, cu restaurantele lor bine mirositoare, benzinăriile cu rafturile încărcate de chiciuri, rafalele de ploaie rece de la orele

prânzului, tihna siestei cu scaunul rabatat. Din când în când, la orizont vedeam Alpii înzăpeziți și visam la un sejur de schi, pe o parte nesfârșită, netedă ca-n palmă și însorită.

Ajunși în oraș, ne grăbeam să folosim puținul timp liber, vizitând cât mai mult. În Viena, în Vinerea Mare: Palatul Schoenbrunn și grădinile palatului; Muzeul argintăriei și apartamentele prințesei Sissi din Palatul Hofburg; centrul orașului cu Opera, Parlamentul și Primăria. Și ca să ne mai tragem răsuflarea, ne așezam la o grădină de vară și savuram o bere, privind la trecători. În Stuttgart: Muzeul Mercedes, cu o oră înaintea închiderii; centrul orașului pe o ploaie mărunță și săcâitoare. La Paris, în duminica Paștilor: Turnul Eiffel pe un vânt rece, tăios ca o lamă, într-o așteptare ce ni s-a părut nesfârșită; tur al centrului cu bateau mouche, pe Sena. A doua zi, pe o căldură plăcută, la primele raze ale soarelui: catedrala Notre-Dame, Parcul Tuilleries și curtea Muzeului Louvre, marele bulevard Champs Elisee, Arcul de Triumf, Piața Concorde (unde până prin anii 30 ai secolului trecut, francezii își ghilotinau sânguincioși și teatrali, condamnații la moarte).

Tinerii ca și mai vârstnicii au rezistat eroic acestui program, au fost disciplinați și răbdători. Seara era plină de amintiri: fiecare povestea emoțiile prin care a trecut, ce anume l-a impresionat, își făcea promisiuni de revenire într-un viitor nu prea îndepărtat.

După această corvoadă plăcută a călătoriei, care a durat patru zile și jumătate, am respirat aerul proaspăt și verde al Normandiei. Era a doua zi de Paști. Orașul era liniștit și pustiu. Clădirile gri de granit și beton stăteau posomorâte în lumina amurgului. După colțul unei străzi, iată un grup mare de tineri și vârstnici, agitănd mâinile în semn de salut. Erau viitoarele gazde care ne așteptau cu nerăbdare și bucurie. Am coborât din autocar, emoționați și plini de bucuria revederii. Chiote de bucurie se auzeau din când în când. Lacrimi de bucurie mijeau în ochii tuturor. Am coborât din autocar emoționați și plini de bucuria revederii. REVEDEREA ! O mare emoție sinceră, autentică. Oameni care locuiesc la mii de kilometri unii de alții, plâng și nu se mai dezlipesc din îmbrățișare. Cine ar crede toate astea dacă le-ai povesti seara la gura sobei? E criză ! Lumea este înnebunită de griji ! Lumea este speriată ! Îngrozită ! Și totuși. Să fim serioși. Inima noastră nu este în criză. Dorul nostru după cei dragi nu este în criză. Iubirea noastră nu este în criză. Avem comori imense de gânduri și sentimente care așteaptă să fie dăruite celorlalți, fie ei și francezi din Vire.

După ce s-au mai liniștit lucrurile, ne-am urat cele de cuviință și ne-am cunoscut viitoarele gazde. Am petrecut fiecare seara lui, în familie, povestind noutățile de pe la noi, redesenând în cuvinte, chipuri ale prietenilor de acasă, estompați de timp și de griji.

Programul zilelor ce au urmat, a fost la fel de încărcat: vizite, întâlniri și seara, după ora opt, spectacole. Bucurie și muncă istovitoare. Așa-i viața de artist.

Primăria din Vire, ne-a primit a doua zi. Am înmănat scrisoarea oficială a Primarului nostru, și am transmis salutările prietenești ale săcelenilor, prin consilierul Ioan Avasilichioaie. Am ciocnit un pahar de șampanie în cinstea locuitorilor celor două orașe și am cântat celor de acolo, cântecele noastre.

Vizitele au inclus, ca de obicei, liceul Marie Curie, minunata abație Mont Saint-Michel, Orașul Mării din Cherbourg, submarinul atomic „Le Redutable”, prânzul și plimbarea pe malul Mării Mânecii, vizita Catedralei ordinului carmelitelor din Lisieux. Sfârșitul de săptămână ne-a găsit împreună cu familiile care ne-au găzduit. Vremea a fost însoțită și favorabilă vizitelor.

Am prezentat patru spectacole: două în Vire, unul într-un orașel numit Agneaux și unul într-o localitate din vecinătatea orașului Caen (capitala Normandiei de Jos), Louvigni. Ambele

orașele au avut relații cu comune din țara noastră, imediat după 1989, în cadrul programului „Satele românești” (Villages roumains). Ambele s-au înfrățit cu aceste sate. Ne-au primit cu o atitudine rezervată, dar cu bucurie pe chipuri. Au întins masa pentru toată lumea, am mâncat împreună, am ciocnit un pahar de vin roșu și am legat prietenii. Spectacolul nostru i-a entuziasmat, i-a emoționat în așa măsură, încât „semeseurile” soseau încă târziu după miezul nopții.

Ne-au povestit experiențele lor din România, modul cum funcționează înfrățirea lor cu satele românești. Ne-au bucurat cu căldura poveștilor lor de viață. Simțeam la ei, aceeași pasiune pentru români, pentru cultura, obiceiurile, țara lor. Au admirat consecvența și originalitatea relațiilor dintre noi. E posibil să fii aproape prin spectacolul viu ? Fără ajutoare pentru săraci ? Desigur, este posibil. Am trăit cu toții momente emoționante unice.

Plecarea din Vire, ca și cea din Săcele, este o tragedie, în care tinerii noștri și ai lor nu se mai dezlipesc din îmbrățișare. Parcă vor să-și dea unul celuilalt o rezervă cât mai lungă de iubire, ca să ajungă până la următoarea revedere. Gesturile de afecțiune nu se mai sfârșesc. După o oră și ceva reușim să pornim. Dar, surpriză !

Francezii blochează poarta liceului. Se așează cu toții în fund, pe caldarâm, cu ochii înlăcrimați și cu un zâmbet șăgalnic ne invită să trecem. Renunță, la insistențele părinților lor. Merg în fața autocarului, răsfirați și vigilenți, cu pas agale câțiva zeci de metri. Blochează toate intersecțiile prin

care am putea să o zbughim ștregărește. În sfârșit, se grupează de-o parte și de alta a străzii și, triști, cu brațele în aer, în semn de bun rămas; ne lasă să trecem. Ai noștri tineri plâng strânși grămadă în mijlocul autocarului. Se lasă liniștea. Nimeni nu scoate o vorbă. Fiecare își înghite emoția și trage cu coada ochiului la vecini. De acum încolo, nu ne stăpânește decât un gând: spre acasă, mai avem patru zile.

Pentru cei tineri, toate aceste trăiri vor aduce o schimbare binefăcătoare în sufletele și în comportamentul lor: „Am fost acolo !”, „Am trăit cu ei !”, „Am înțeles cum e la ei !”, „Am prieteni acolo !!!”, „Iată o schimbare importantă în viața mea !”, „Ca la noi acasă, nu este nicăieri !”

Fie ca vântul prieteniei și al dragostei care ne-a mângâiat pe noi, cei ce am călătorit în Vire, să vă atingă sufletește și pe voi !

Prof. Dorel Cerbu
Săcele 18 Mai 2010

ACTUALITATEA LA IZVORUL

CONFERINȚA DOMNULUI ACADEMICIAN ALEXANDRU SURDU

Luni, 10 mai, sala festivă a grupului școlar Victor Jinga a găzduit un eveniment cultural de excepție – conferința cu tema: “Tradiție și actualitate în societatea românească”, susținută de domnul academician Alexandru Surdu, președintele Secției de Filosofie, Teologie, Psihologie și Pedagogie a Academiei Române și președintele despărțământului central ASTRA din Brașov. Manifestarea, organizată de despărțământul ASTRA – “Frații Popea din Săcele” și Asociația Cultural-Sportivă “Izvorul”, a reușit să reunească o numeroasă asistență formată din intelectuali săceleni, reprezentând toate domeniile de activitate. Alături de ilustre fețe bisericești, s-au aflat cadre didactice, reprezentanți ai administrației publice locale, ai Consiliului Local, membri ai celor două asociații culturale organizatoare și, lucru foarte îmbucurător, numeroși tineri, dornici să participe la o conferință de un asemenea nivel.

În deschidere, cei prezenți au avut ocazia s-o asculte pe Ana Maria Pascu, o elevă săceleană deosebit de talentată, care a interpretat o melodie potrivită perioadei dintre Înviere și Înălțare.

Apoi, domnul profesor Florin Moraru, directorul Grupului Școlar “Victor Jinga”, a adresat asistenței un salut din partea gazdelor manifestării, iar domnul profesor Dorel Cerbu, președintele asociației “Izvorul”, a ținut să salute și dânsul prezența în mijlocul săcelenilor a înaltului oaspete.

În continuare, domnul profesor Liviu Dârjan, președintele despărțământului ASTRA din Săcele, a făcut o cuprinzătoare prezentare a personalității, operei și activității domnului academician Alexandru Surdu, pe care l-a invitat apoi să-și susțină conferința.

Încă de la început, domnul academician a ținut să remarce legătura strânsă dintre scheieni și mocanii săceleni, ambele comunități făcând parte dintre strămoșii domniei sale. Această legătură a devenit un adevărat fir roșu al întregii prelegeri, conferențiarul scoțând în evidență diferitele ei fațete: originea comună, tradițiile și obiceiurile asemănătoare, portul și limba cu influențe reciproce, contribuția comună la afirmarea națională și culturală a românilor în această zonă.

Punțile de legătură între trecut și prezent, pigmentările anecdotice ale relatărilor și aluziile fine la prezentul care nu ne prea dă motive de mândrie, datele istorice aduse ca argumente ale discursului, au făcut din conferința domnului academician Alexandru Surdu o manifestare culturală mult apreciată de cei prezenți, care au răsplătit-o cu îndelungi aplauze.

Un alt moment încărcat de emoție a fost cel în care domnul Radu Nistor, primarul Săceleului, a înmănat cheia localității noastre domnului academician care, din anul 2002, a fost declarat cetățean de onoare al municipiului nostru.

În finalul manifestării, părintele protopop Dănuț Benga a subliniat valoarea și bogăția de informații care au caracterizat conferința domnului academician și a evidențiat câteva dintre legăturile slujitorilor altarelor din Săcele cu cei din bisericile ortodoxe din Brașov.

Întreaga manifestare s-a constituit într-un act cultural de aleasă ținută, care a prilejuit celor prezenți întâlnirea cu un reprezentant de frunte al culturii românești contemporane și a reamintit celor mai în vârstă renumitele conferințe pe care le susțineau aici, la Săcele, marii noștri intelectuali George Moroianu, Victor Jinga, Gheorghe Dragoș sau Alexandru I. Lapedatu.

ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI “IZVORUL”

Tot luni, 10 mai, s-a desfășurat și adunarea generală a Asociației Cultural-Sportive “Izvorul”. Cu acest prilej a fost prezentată activitatea acesteia în perioada de la precedenta adunare generală până acum.

Domnul profesor Radu Colț, președintele asociației, a enumerat cele patru direcții principale de acțiune ale comitetului de conducere în perioada analizată: editarea și publicarea revistei “Plaiuri Săcelene”, păstrarea tradițiilor locale și cinstirea memoriei înaintașilor, atragerea săcelenilor la activități organizate de asociație și realizarea unui web-site care să cuprindă materiale referitoare la activitatea asociației.

Cei prezenți au fost de acord cu faptul că editarea revistei trebuie să rămână obiectivul prioritar și în perioada următoare, mai ales că în ultimul timp s-au făcut progrese evidente în ceea ce privește calitatea acesteia din punct de vedere al editării și formei sub care apare. Urmează să se depună eforturi pentru ridicarea calitativă a conținutului materialelor publicate și pentru atragerea unor personalități ale culturii brașovene care, prin materialele publicate, să ridice cota de interes pentru revistă.

Asociația și-a continuat acțiunile pentru păstrarea tradițiilor locale și cinstirea înaintașilor prin organizarea Balului plăcintelor mocănești, în luna februarie, și prin organizarea de depuneri de coroane la mormintele lui Nicolae Colceag, Nicolae Popea și George Moroianu cu ocazia comemorării acestor personalități.

Crosul de Toamnă, organizat de asociație, s-a bucurat de o participare numeroasă, printre concurenți, alături de elevi și tineri din școlile și liceele din oraș, aflându-se și săceleni cu vârste mai înaintate, cu toții antrenându-se în a face mișcare și bucurându-se de cele câteva ore petrecute în aer liber.

Celor prezenți li s-a prezentat și raportul comisiei de cenzori, cuprinzând situația financiară a asociației în anul care a trecut. În continuarea lucrărilor sale, adunarea generală a ales noua conducere a asociației, formată dintr-un colectiv de 13 persoane, în funcția de președinte fiind ales domnul profesor Dorel Cerbu. Vicepreședinți sunt domnii Octavian Taraș, Radu Colț și Dan Zamfir, secretar – Horia Bârsan, iar membrii Comitetului de conducere – Ioan Eftimie, Dănuț Benga, Adriana Vlad, Milu Alexandrescu, Emilia Stoian, Lucian Zangor, Maria Zbarcea și Ștefan Petrea. Domnul profesor dr. Dimitrie Cazacu este președintele de onoare al asociației. Comisia de cenzori este formată din doamnele Mariana Lăcătuș și Aura Vâță, împreună cu domnul Dumitru Voinea, iar contabilitatea asociației este făcută de doamna Mariana Boganu.

Grupaj realizat de Horia Bârsan

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ SĂCELEANĂ

DE LA CONSILIUL LOCAL

În ultimele luni, în ședințele Consiliului Local Săcele au fost aprobate numeroase hotărâri, printre care menționăm:

- Alocarea sumei de 16.600 lei pentru întocmirea documentației necesară proiectului Achiziția și instalarea echipamentelor specifice pentru creșterea siguranței și prevenirea criminalității în unitățile școlare.
- Preluarea unor bunuri din administrații RAGCPS Săcele aflate în domeniul public al municipiului Săcele.
- Aprobarea noilor tarife la transportul urban de călători pe rutele Săcele-Brașov și Săcele-Livada Poștei.
- Atribuirea de denumiri unor străzi din Săcele.
- Aprobarea dării în folosință gratuită către Centrul Bugetar Palatul Copiilor Brașov a imobilului situat pe bulev. George Moroianu 76 pentru implementarea proiectului de renovare a întregii clădiri pe perioada existenței activității extrașcolare desfășurate în cadrul palatelor și cluburilor elevilor.
- Avizarea construirii de locuințe și întocmirii documentațiilor aferente și pe terenurile cu funcțiuni agricole și industriale aflate în PUG-ul municipiului Săcele.

DE LA PRIMĂRIA SĂCELE

Am solicitat serviciilor de specialitate din Primăria Săcele o listă cu principalele lucrări de investiții realizate în municipiul nostru în anii 2009 și 2010, listă pe care v-o prezentăm în continuare:

- Reabilitarea infrastructurii stradale în zona Apa Rece și strada Bunloc.
- Reabilitarea și modernizarea drumurilor în zona periurbană Brădet.
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii stradale și amenajarea trotuarelor în cartierele Electroprecizia, Ștefan cel Mare și Movila.
- Amenajarea de parcuri de reședință cu abonament în număr de 1211 locuri în cartierele Electroprecizia, Ștefan cel Mare și Movila.
- Reabilitarea rețelelor de apă potabilă și canalizare și refacerea sistemului rutier pe străzile Unirii, Mocanilor și parțial străzile Bucegi și Nicolae Colceag.
- Reabilitarea rețelelor de apă potabilă și canalizare pe strada Nicolae Pană.
- Reprofilare drum pe strada Livezii.
- Execuție rigole pluviale pe strada Horia, strada Izvoarelor și strada Livezii.
- Reabilitarea rețelei de apă potabilă și branșamentelor pe bulev. George Moroianu (tronson str. Oituz – str. Nic. Colceag):
- Reabilitarea rețelei de apă potabilă și dublarea rețelei de ape uzate în cartierul Ștefan cel Mare.
- Dublarea rețelei de ape uzate pe str. Zizinului și bulev. George Moroianu (tronson str. Zizinului – str. Nic. Pană).
- Realizarea rețelei de ape menajere și reabilitarea rețelei de apă potabilă în zona periurbană Brădet.
- Reabilitarea rețelei de apă potabilă în cartierul Movila.
- Amenajarea unui parc de agrement-recreere în cartierul Ștefan cel Mare.
- Reabilitarea și modernizarea străzii Câmpului.
- Continuarea sistematizării circulației pe anumite străzi din municipiu prin montarea de indicatoare rutiere.
- Reabilitarea mobilierului urban și a elementelor de joacă din spațiile de agrement și recreere.
- Plantarea a 700 de arbori și arbuști ornamentali pe domeniul public, a 20.000 de bulbi și a 15.000 de răsaduri de flori.

Redacția “Plaiuri Săcelele”

O INIȚIATIVĂ CIVICĂ DEMNĂ DE URMAT

I ntr-o frumoasă sâmbătă de la începutul lunii mai, am fost martorii unei interesante inițiative cetățenești, sub genericul “Ziua Bunului Vecin”. În cadrul acesteia, locuitorii străzii Mocanilor au fost invitați la o întâlnire, unde au avut ocazia să vorbească despre curățenia și înfrumusețarea străzii, despre conservarea și transmiterea tradițiilor străzii ca și despre acțiunile gospodărești desfășurate anul trecut și în acest an pe această stradă și pe strada vecină, Oituz. Inițiatorii acțiunii, domnii Ștefan Lupu și Gheorghe Stoia, consilier local, au dorit ca în acest fel să facă apel la spiritul civic și gospodăresc al vecinilor lor, pentru a-i mobiliza, în ipostaza de gospodari, la lucrări care să înfrumusețeze zona în care locuiesc.

Organizatorii au ales un loc potrivit, la mijlocul străzii Mocanilor, în fața porții familiei Teșileanu, unde au amenajat un fel de “poiană a lui Iocan”, în care, pe bănci dinainte pregătite, gospodarii de pe Mocanilor și invitații lor au urmărit cu atenție intervențiile la microfon ale celor care au dorit să comunice gânduri și idei celor prezenți.

Nu au lipsit nici invitații oficiali, în rândul cărora i-am remarcat pe domnul primar Radu Nistor, pe domnii consilieri locali Nicolae Coliban și Lucian Zangor, pe părintele protopop Dănuț Benga și părintele Raul Șerban de la biserica Sfinții Arhangheli din Satulung.

Primul care a luat cuvântul a fost domnul Ștefan Lupu, unul dintre inițiatorii acțiunii, care, încă de la început, a precizat că ideea acestei întâlniri a pornit de la faptul că pe strada Mocanilor s-au făcut lucrări de instalare de noi conducte pentru apa potabilă și canalizare, s-a turnat un strat asfaltic nou și s-au montat borduri. Acum strada arată foarte bine și este momentul să intre în acțiune gospodarii care locuiesc aici pentru a pune în practică un proiect de peisagistică stradală pe care dânsul l-a conceput și care poate transforma zona în care locuiesc în una dintre cele mai frumoase din oraș. De fapt lucrările au și început în această primăvară și oamenii, cu sprijinul Primăriei, au aranjat mai multe spații verzi, au plantat arbori și arbuști ornamentali, flori și gazon în diferite porțiuni, au realizat mici lucrări care să pună în valoare o intersecție sau un anumit aliniament.

Domnul Lupu este convins că o asemenea inițiativă, prin care vecinii să se strângă pentru a discuta diferite aspecte legate de strada lor și de ce mai trebuie făcut pe ea pentru a arăta bine, este binevenită și, mai ales necesară în vremea de astăzi, când oamenii se întâlnesc din ce în ce mai puțin și comunică tot mai rar.

De altfel, comunicarea și solidaritatea erau trăsături specifice săcelenilor și cei mai în vârstă își aduc aminte că fiecare casă avea, în fața porții, o "policioară" a ei pe care seara, după ce își terminau treburile, sau în zilele de sărbătoare femeile se așezau pentru a discuta între ele ce s-a mai întâmplat "prin sat", iar cei care treceau pe stradă trebuiau să facă față, pe toată lungimea ei, numeroaselor perechi de ochi iscoditori care îi urmăreau de pe băncuțele din fața porților. Multe lucruri s-au făcut și desfăcut pe aceste "policioare" pe care săcelelele de altă dată "socializau", cum am spune noi astăzi.

Cei care s-au întâlnit la începutul lui mai pe strada Mocanilor au avut prilejul să afle și câteva lucruri interesante despre strada lor și vecinii lor. Unii știau, alții nu că strada are 945 m lungime, începe de la familia Virgil Stanciu și se termină la familia Teleanu, în fața bisericii Sfânta Adormire. Pe strada Mocanilor există în prezent 91 numere de case, în care locuiesc 98 de familii cu 272 de persoane. Cea mai numeroasă familie este familia Jinga cu 8 persoane, cei mai în vârstă locuitori sunt Eufrosina Costea și Gheorghe Ionescu – 87 ani, iar cei mai vechi locuitori pe această stradă sunt grupați în zona dinspre strada Vulcan. Nu este lipsit de interes faptul că pe această stradă locuiesc medici, profesori, învățători, juriști, oameni de afaceri, meșugari, că ea aparține la două parohii (Biserica Sfânta Adormire și biserica Sfinții Arhangheli) și că aproximativ jumătate din locuitori sunt pensionari.

Celălalt inițiator al acestei interesante inițiative, consilierul local Gheorghe Stoia, a ținut să aprecieze faptul că fără ajutorul vecinilor, care au dat dovadă de solidaritate și receptivitate, nu se putea face nimic din ceea ce s-a realizat în această primăvară pe stradă. Ar fi fost păcat ca, după ce au fost făcute atâtea lucrări de reparații și modernizare, locuitorii ei să nu se fi mobilizat pentru a-i da o nouă față și din punctul de vedere al aspectului peisagistic.

La rândul său, părintele protopop Dănuț Benga a remarcat faptul că participă la o acțiune extraordinară, în condițiile în care oamenii, sub influența grijii zilei de mâine și a atâtor tentații, au întrerupt dialogul firesc și comunicarea dintre ei. Este un bun exemplu cel pe care vecinii de pe strada Mocanilor îl dau celorlalți săceleni, făcând, cu un efort relativ mic, lucrări prin care strada lor înflorește și este admirată de ceilalți.

Domnii Radu Nistor, primarul Săceleului, și Nicolae Coliban, consilier local, au adresat și dânsii felicitări, din partea administrației locale, celor prezenți pentru inițiativa aceasta care ar trebui preluată și de alte străzi din Săcele, punându-se astfel în valoare spiritul gospodăresc și cel civic al comunității săcelele.

Întreaga întâlnire a fost una interactivă, doamna Maria Onacă și domnii Dan Zamfir, Dorel Cerbu, Viorel Tocitu și Costin Teșileanu intervenind cu idei, propuneri și aprecieri deosebit de interesante.

Manifestarea de pe strada Mocanilor a avut și o a doua parte, la fel de utilă, dar și mai plăcută, în care cei prezenți au avut prilejul să discute mai pe larg între ei, ajutați și de bufetul care le-a stat la dispoziție cu mici, bere și o muzică adecvată.

A fost o întâlnire frumoasă între oameni receptivi, deschiși inițiativelor interesante și utile, o întâlnire care ar fi păcat să nu devină un bun obicei pe o stradă care "mustește" de tradiție săceleană, de amintiri și de obiceiuri dintre cele mai frumoase și interesante. Felicitări din toată inima inițiatorilor!

Horia Bârsan

"PRIN ARDEAL.. O EXCURSIUNE CU 58 DE VEDERI"

Sub acest titlu am descoperit un valoros album, editat la Sibiu, în 1925, la Institutul de Arte Grafice Josef Drotleff. Albumul, al cărui autor este Emil Sigerus, este la a III-a ediție, dovadă clară că se bucurase de succes. L-am răsfoit cu mult interes; vederile alb-nefru m-au cucerit prin acuratețe și prin faptul că am descoperit în ele locuri cunoscute și frumusețea costumelor transilvănene.

Am consultat un fișier ca să aflu cine este autorul și am descoperit că Emil Sigerus s-a născut la Sibiu (1845) în familia lui Karl Sigerus, senator și secretarul "Asociațiunei pentru Agricultură". În copilărie l-a însoțit pe tatăl său prin satele din preajma Sibiului și a desenat modelele brodate pe perne și cuverturi, precum și ornamentele de pe vasele ceramice. La maturitate a editat o mapă cu modele și broderii, care s-a bucurat de un mare succes (1906). A întreprins o călătorie la Viena cu scopul de a se documenta în domeniul artei populare. Conștient fiind că "moda orășenească" pătrunde tot mai puternic în viața țăranilor, a alcătuit o valoroasă colecție de artă populară.

Albumul " Prin Ardeal, o excursiune cu 58 de vederi ", ediția a III-a modificată, poartă amprenta profesionalismului lui Emil Sigerus. În prefață se afirmă explicit că "această ediție a III-a poartă amprenta dorinței de a face propagandă pentru vizitarea Ardealului, mai ales de străini. În Ardeal există multe și minunate locuri și lucruri demne de a fi văzute." Vederile au fost realizate de fotografi amatori și profesioniști, cărora autorul le mulțumește în numele său și al editorului.

"Tabla de materii" ordonează vederile din album (lipsesc 3 din cele 58), pentru ca în continuare autorul să facă prezentarea propriu-zisă a albumului, sub titlul "O excursiune în Ardeal". Parte a Regatului Român, Ardealul este o țară "plină de minuni" aproape necunoscute "în inima Europei". "Minunile" sunt munții cu o natură splendidă, natură care și-a păstrat "farmecul virginității", izvoarele cu ape minerale, orașele-cetăți, "stările etnografice ale ținutului". Români, maghiari, sași, armeni, țigani, toți și-au păstrat obiceiurile și portul "plin de farmec și pitoresc". Imaginile prezintă portul românesc, săsesc și maghiar de sărbătoare sau de zi cu zi, în culori sau alb-negru, precum și tabere de țigani nomazi.

Călătorul este avertizat că va descoperi Carpații în “deplina lor maiestate”, trecătorile acestora, că se va bucura de priveliștea așezărilor, “a sătuțelor ce se ivesc în mijlocul verdeții pomilor”, cu “vite cu coarne albe și lungi” și cu turme de “bivoli zăcând în apă”.

Orașele-cetăți – Mediaș, Sighișoara, Brașov, Sibiu, apoi Clujul și Oradea, unde călătoria ia sfârșit, surprind prin cadrul lor natural, prin viața socială și modernitatea construcțiilor.

Sibiul și Brașovul ocupă un loc aparte în comentariul autorului. La Sibiu s-au păstrat din orașul medieval două bastioane. Muzeul Astra adăpostește “comori prețioase ale istoriei românilor” și mai ales “numeroase porturi românești”, iar muzeul baronului Brukenthal este “un muzeu al istoriei artelor”.

Brașovul “este coroana orașelor ardelene”. Orașul, cu străzile lui intens circulate, dă dovada unei vieți active, “unui oraș bogat, industrial”. “Biserica înnegrită de vreme” (Biserica Neagră) se numără printre cele mai vestite din România. De pe “dealul Tâmpiei” se admiră o priveliște unică, cuprinsă între munți și valea Bârsei, iar muntele cel mai căutat în preajma Brașovului este Postăvarul. “Societatea Carpatica din Transilvania” a construit o cabană în acest munte, care se aseamănă cu un mic hotel. Din Postăvarul se pot admira Bucegii și Piatra Craiului, “o stâncă văroasă, crestată”. Cine a urcat Postăvarul este tentat să-și continue excursiunea pe masivii din zare. Vederea reprezentând Postăvarul este luată din Valea Timișului. Se vede clar calea ferată pe care înaintează o locomotivă cu aburi, se văd pădurile de la poalele masivului și, în fundal, Postăvarul cu crestele lui stâncoase.

Autorul albumului îndeamnă la excursiuni în preajma Brașovului; deosebit este Râșnovul, “cu vechiul castel” servind ca bastion de apărare în vreme de primejdie pentru locuitori și vecinii lor; apoi “fortăreața Branului”, construită de cavalerii germani.

Munții fascinează prin sălbăcia peisajului: Piatra Craiului este grandioasă prin Prăpastia Crăpăturii, Bucegii, cu păduri întune-coase și prăpastii ametoare, uimesc și trezesc “melancolie tristă și măreață”. La Mihăilești, turistul descoperă o altă cabană a societății Carpatica, loc ideal de odihnă și popas prelungit. Toate vederile ce înfățișează aceste locuri sunt alb-negru, dar sunt deosebit de elocvente. Având albumul în față, dacă ai parcurs locurile, le recunoști cu ușurință.

Câte n-ar putea să mai fie consemnate despre acest minunat album! Să ne bucurăm de informațiile pe care le-am spicuit și să ne punem o necesară întrebare: De ce acum, când turismul se face mai ales din goana mașinii, lipsesc inițiativele care ar putea să revitalizeze turismul clasic, cu rucsacul în spate și privirea larg deschisă asupra naturii ?

Prof. Elena Bulat

P.S. : Albumul pe care l-am răsfoit a fost cumpărat de d-na Maria Comșa. Pe pagina care poartă semnătura d-nei Comșa este trecută data 3.sept.1933, Mândra (Făgăraș). Mulțumim d-lui Gheorghe Comșa care ne-a împrumutat necondiționat albumul pentru documentare și studiu.

NU UITA PEȘTERA DE GHEAȚĂ – MONUMENT AL NATURII !

In traseul montan Bunloc – vârful Piatra Mare, se află și Peștera de Gheață, monument al naturii, o interesantă formațiune geologică, rezultată în urma acțiunii apei și a unor surpări de stânci, într-un horn al promontoriului calcaros din partea superioară a văii Chiba (200 m lungime, 60-80 m lățime și 60-80 m înălțime).

Promontoriul prezintă pe partea nord-vestică un uriaș horn de peste 50 m înălțime și adânc de peste 20 m, în interiorul căruia, la aproximativ 35 de metri de la baza lui, se află Peștera.

Se ajunge la peșteră, plecând de la baza hornului, urcând pe un pavament înclinat la 40-45 de grade, între pereții hornului, distanțați între ei la 1 până la 2 m, până la un prag orizontal de câțiva metri. Distanța de jos până la prag este de 35 – 38 m.

De la acest prag se coboară tot în aceeași direcție și tot în pantă de 40 – 45 grade ca și la urcare, dar numai vreo 15-18 m pentru că drumul se afundă. Această porțiune de 15-18 m în coborâre este adevărata peșteră!

De la pragul amintit nu se mai poate urca, fiind astupat de stânci mari, prăbușite și prinse între pereții hornului și pe unde lumina zilei pătrunde foarte slab. Este o porțiune de peste 20 m până la exterior, în vârf.

Datorită arhitecturii geologice, iarna peștera este uscată, iar vara, până toamna târziu, peștera păstrează gheață (nu zăpadă), formată numai în cursul lunilor martie, aprilie și mai și numai în cavitatea peșterii. În urma observațiilor sporadice, derulate în peste 35 de ani, s-a ajuns la următoarea concluzie: aerul rece din atmosferă pătrunde în cavitatea (peștera) situată la jumătatea hornului și aici rămâne captiv, răcind întregul spațiu, fenomenul repetându-se din ce în ce mai puternic în cursul iernii, până la o temperatură înregistrată de minus 8-9 grade.

În lunile de iarnă, când afară se produce înghețul, peștera pare uscată, neprimind umezeală de afară. Începând cu dezghețul de , apa provenită din topirea zăpezii se prelinge încet în interiorul peșterii, pe toată suprafața ei, temperatura stâncii și a aerului fiind coborâtă mult sub zero grade. Astfel, ea îngheață sub forma unui strat compact pe tot cuprinsul peșterii și sub formă de turțuri mari ce ating lungimi de 1 2 m gheață pură, transparentă cu grosimi ca strat uniform de la 2 la 20 cm și peste. Înghețul se produce cu regularitate, an de an, în funcție și de gerul și apa de afară.

S-a observat că formarea maximă de gheață se produce atunci când afară este o vreme geroasă mult timp, adică prelungiri ale iernii cu ger și cantitate mare de zăpadă care, la topire, furnizează mai multă apă ce se prelinge în atmosfera înghețată a peșterii și îngheață.

Încălzirea în peșteră se produce foarte lent, în contrast cu răcirea, astfel încât numai toamna târziu temperatura ajunge la o valoare de 0,8 – 1,5 grade, după care, din nou, în peșteră pătrunde aer rece.

Peștera oferă momente impresionante atunci când, fiind total îmbrăcată în gheață transparentă, la lumina puternică a unei lanterne, lasă impresia unui interior de catedrală gotică. Un alt fenomen demn de remarcat este cel dintr-o anumită zi și oră când, timp de 15 – 20 minute, peștera este lumionată “ca ziua”. Atunci, o rază de soare pătrunde prin părțile laterale ale hornului și se oprește pe o supragată plană de calcar alb foarte curat, situată chiar deasupra intrării în peșteră. Calcarul difuzează lumina ca un reflector, astfel încât în peșteră se face lumină, fenomen asemănător celui din peștera “Focul viu” din Munții Apuseni. Este de remarcat și curentul de aer descendent, gen briză,

prezent permanent pe traseul hornului, cu variații de intensitate de la 0,2 m/ sec. la 1,5 m / sec. , la baza hornului. De asemenea, nici ploaia sau zăpada nu pătrund în peșteră, nici chiar la viscole puternice, singura zonă expusă fiind partra exterioară a hornului.

În jurul intrării în peșteră s-au semnalat pe timp de iarnă depuneri fine de ace de gheață, asemănătoare chiciurei, și depuneri amorfe și cristaline de natura brumei, în timp ce în horn și pe prag nu s-a semnalat polei. O altă curiozitate este aceea că în peșteră, pe pavimentul înclinat, pe lungimea de 4-5 m, și de-a lungul pavimentului s-au găsit suprapuse tuburi de gheață de 15-20 cm lungime, hexagonale în secțiune, cu o grosime de 5-6 mm, neunite între ele. Această porțiune din paviment cu tuburi și partea extremă a peșterii, în jos, sunt ultimele locuri unde gheața se menține uneori până în decembrie. Toate aceste observații au fost făcute în timpul cercetărilor pe care le-am întreprins, în diferite perioade ale anului, timp de 25 de ani, în care am totalizat 35 de ieșiri pentru observații și măsurători.

Ca obiectiv turistic, Peștera de gheață era cunoscută de noi, băcifălenii, încă din anii copilăriei când o vizitam frecvent, cu respect și teamă, dar și cu un sentiment de mândrie și bravadă copilărească. Apoi, peștera a devenit locul de antrenament în escaladarea tehnică – sport alpin.

Peșterii de gheață, monument al naturii, i se poate adăuga, pe drept cuvânt, și titlul nobil și patriotic de monument eroic.

În anul 1944, într-o luptă aeriană desfășurată deasupra Pietrei Mari, două avioane românești au atacat o formație mare de bombardiere inamice. Imediat au intervenit în apărarea lor formidabilele avioane Mustang. În încleștarea care a urmat, un aviator român a fost doborât, dar și un avion inamic a fost scos din luptă. Din înaltul cerului, de la 4000-5000 de metri, avionul românesc, un IAR 81 (BOP) 371 a căzut sfărâmându-se în imediata apropiere a Peșterii de gheață, în ziua de 15 iulie 1944.

Cu mult timp în urmă, din unele resturi ale avionului prăbușit, am realizat, în semn de omagiu, o lucrare artistică-document care-mi va aminti mereu de bravul aviator, șef de promoție, deosebit camarad la aerodromul de la Ghimbav, căzut la Săcele.

Într-o carte apărută recent, "Războiul aerian în România", a lui Vasile Tudor, se vorbește, la pagina 215-216 despre această întâmplare și face o aluzie binevenită: "poate se vor găsi câțiva tineri amatori de drumeție care să marcheze pentru posteritate locul în care o viață tânără a fost curmată atât de dureros "

Cred și eu că locul cruntei sfărâmări de viață și de zbor din iulie 1944 merită o placă metalică de comemorare, fixată în apropierea celei care indică, de peste 100 de ani, intrarea în peșteră, pentru că astfel s-ar prelungi memoria acestui erou în lungul drum al posterității.

O asemenea placă, cu inscripția Sublocotenent aviator Popescu Gheorghe 1921 – 1944 iulie 1944, ne-ar face pe toți să nu uităm Peștera de gheață – monument al naturii și al eroismului.

Mai 2010
Ioan Zărnescu

• Sport

CROSUL DE VARĂ

In ziua de 5 iunie 2010 a avut loc tradiționalul cros organizat de Asociația Cultural- Sportivă "Izvorul" Săcele. Într-o atmosferă de concurs și pe o vreme favorabilă, au participat peste 100 de copii, băieți și fete, din școlile generale și liceele din Municipiul Săcele, însoțiți de profesorii de educație fizică și sport.

Lungimea traseului de concurs a fost adaptată fiecărei categorii de vârstă.

Câștigătorii pe categorii de vârstă au fost:

Fete – clasele VII-VIII

- Locul 1 - Nagy Ana Maria – Șc. Generală nr. 6
 Locul 2 – Marin Natașa Gabriela – Șc. Generală nr. 6
 Locul 3 – Popescu Ștefania – Șc. Generală nr. 6

Băieți – clasele VII-VII

- Locul 1 – Marșavela Ion – Șc. Generală nr. 5
 Locul 2 – Ganea Constantin Dan – Șc. Generală nr. 5
 Locul 3 – Mihai Ionuț Ciprian – Șc. Generală nr. 2

Fete – clasele IX-XII

- Locul 1 – Acsinte Violeta - Grup Școlar Victor Jinga
 Locul 2 – Antal Elena – Șc. Generală nr. 6

Băieți – clasele IX-XII

- Locul 1 – Brumar Romica – Grup Școlar Victor Jinga
 Locul 2 – Cotnăreanu Marcel – Grup Școlar Victor Jinga
 Locul 3 – Hegyi Ernest – Liceul G. Moroianu

Fete – clasele III-IV

- Locul 1 - Nagy Mihaela Alina – Șc. Generală nr. 6
 Locul 2 – Peteu Rebeca – Șc. Generală nr. 2
 Locul 3 – Carp Ana Gabriela – Șc. Generală nr. 1

Băieți – clasele III-IV

- Locul 1 – Chirică Alin Daniel – Șc. Generală nr. 6
 Locul 2 – Minculeț George – Șc. Generală nr. 1
 Locul 3 – Guzu Alexandru – Șc. Generală nr. 1

Fete – clasele V-VI

- Locul 1 – Chiriac Amanda – Șc. Generală nr. 4
 Locul 2 – Zisu Silvia – Șc. Generală nr. 6
 Locul 3 – Tagarici Teodora – Șc. Generală nr. 2

Băieți – clasele V-VI

- Locul 1 – Veres Andrei – Șc. Generală nr. 1
 Locul 2 – Dragomir Cătălin – Șc. Generală nr. 4
 Locul 3 – Constantinescu Romeo – Șc. Generală nr. 4
 Blega Ștefan – Șc. Generală nr. 4

Băieți 20 – 30 ani

- Locul 1 Pascu Lucian

Băieți 30 – 40 ani

- Locul 1 – Clinciu Marian
 Locul 2 – Colț Radu
 Locul 3 – Nistor Horia

Fete 30 – 40 ani

- Locul 1 – Lăzărescu Elena
 Locul 2 – Ionel Georgeta

Profesioniști

- Locul 1 – Bălan Silviu
 Locul 2 – Spiridon Cornel
 Locul 3 – Vass Alexandru

Primele trei locuri de la fiecare categorie au fost premiate cu diploma și cadouri, asigurate de organizatori – asociația Izvorul- și sponsorul ediției, societatea ERA MIX Săcele.

Dorim ca această competiție să devină o tradiție pentru municipiul nostrum, continuând astfel, o reînnoire a tradițiilor competițiilor de masă organizate de Izvorul în perioadele anterioare.

Prof. Ștefan Petrea

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației Cultural-Sportive "IZVORUL" trim.II 2010

1	Alexandrescu Emil	63	Cozma Corneliu	125	Lukaci Mihai	187	Rîșnoveanu Paul
2	Andrieși Monica	64	Crăciunescu Virgil	126	Lungu Constantin	188	Rîșnoveanu Ștefan
3	Andronic Maria	65	Daneș Dumitru	127	Lupu Florica	189	Rîșnoveanu Dan
4	Anton Alexandrina	66	Diaconescu Adrian	128	Lupu Nicolae	190	Robu Adrian
5	Ardeleanu Alina	67	Dinu Popa	129	Manciulea Gelu	191	Roșculeț Abigail
6	Banciu Neculai	68	Dirjan Liviu	130	Manea Vasile	192	Roșculeț Claudiu
7	Bandi Șeitan Maria	69	Dirjan Ștefan	131	Matepiuc Daniela	193	Roșculeț Mirela
8	Barbu Mircea	70	Dogaru Aurel	132	Median Susana	194	Roșculeț Valeriu
9	Barbu Nicolae	71	Dopovecz Iuliu	133	Median Traian	195	Sălăgean Lucian
10	Barbu Silvia	72	Dragomir Dănuț	134	Median Valeriu	196	Sârbu Corneliu
11	Bârsan Horia	73	Drăgan Petre	135	Mihaiu Aura	197	Simion Adriana
12	Bârsan Teodor	74	Drăghici Valentin	136	Miklos Levente	198	Sîrbu Adriana
13	Bălan Eugen	75	Drăghiciu Aurel	137	Mircioiu Lucian	199	Șortan Ana Maria
14	Bălan Nicolae	76	Dumitrescu Sorin	138	Mircioiu Sebastian	200	Spiru Gheorghe
15	Beciu Ioan	77	Eftimie Bogdan	139	Mitrea Gheorghe	201	Spîrchez Viorel
16	Beleuță Eugen	78	Eftimie Ioan	140	Modest Zamfir	202	Stanciu Vasile
17	Benga Gheorghe Dănuț	79	Ene Tudoran Anca	141	Moldovan Ortensia	203	Stoia Gheorghe
18	Bîja Ioan	80	Ene Gheorghe	142	Moraru Adrian	204	Stoian Emilia
19	Bîrsan Nicolae	81	Faust Remus	143	Moraru Florin	205	Stroe Emil
20	Bobeș Constantin	82	Filip Ștefan	144	Moroianu Cantor Emilia	206	Stroe Liviu
21	Bobeș Gheorghe	83	Filipescu Dan	145	Munteanu Cornel	207	Szasz Sebeși Paul
22	Bobeș Haricleea	84	Filipescu Gheorghe	146	Munteanu Dan	208	Șerban Corneliu
23	Bobeș Ioan	85	Filipescu Octavian	147	Munteanu Livia	209	Șerban Eugen
24	Bobeș Maria	86	Flangea Roxana	148	Munteanu Gigi	210	Șerban Valentin
25	Bobeș Ovidiu	87	Florea Cristina Ioana	149	Munteanu Nicolae	211	Șerbănuț Flavius
26	Boca Gabriel	88	Florea Rodica	150	Munteanu Ștefan	212	Șerbănuț Ioan
27	Bogeanu Alexandru	89	Florescu Gheorghe	151	Munteanu Vasile	213	Șerbu Adrian
28	Bondrea Mihai	90	Fodor Levente	152	Munteanu Virgil	214	Șerbu Andrei
29	Bratosin Canu Raluca	91	Frățilă Ovidiu	153	Muscalu Vasile	215	Șerbu Iulian
30	Bratosin Maria	92	Găitan Ovidiu	154	Năpăruș Camelia	216	Slabilă Gheorghe
31	Bratosin Sanda	93	Georgescu Ioan	155	Neacșu Lucian	217	Ștefănescu Constantin
32	Braun Adrian	94	Ghia Petre	156	Nechifor Constantin	218	Taflan Elena
33	Brăinaș Mihai	95	Ghia Moldovan Roxana	157	Nechifor Septimiu	219	Taraș Ioan
34	Bucurenciu Alexandru	96	Ghișoiu Dorin	158	Necula Stelian	220	Taraș Mircea
35	Bucurenciu Ana	97	Ghiuță Benone	159	Nedelcu Claudiu	221	Taraș Octavian
36	Bulat Elena	98	Gîrceag Viorel	160	Negotei Ioan	222	Taraș Răzvan
37	Bulat Florentin	99	Gologan Dan	161	Niculescu Gheorghe	223	Taraș Emil
38	Bulea Horia	100	Grozea Gheorghe	162	Ognean Dorel	224	Tagarici Laurențiu
39	Butu Mihai	101	Guiu Ștefan	163	Ognean Luca	225	Teacă Mihai
40	Caian Pandrea Aurel	102	Hermenean Sorin	164	Oncioiu Maria	226	Teșileanu B. Barbu
41	Califaru Gavril	103	Homorozeanu Gheorghe	165	Oprin Gabriel	227	Teșileanu Costin
42	Caloinescu ion	104	Husti Gheorghe	166	Orez Ioan	228	Teșileanu Ghia Eugenia
43	Cazacu Dimitrie	105	Imre Gabor	167	Oșlobanu Dan	229	Tiucă Adriana
44	Cenușe Ioan	106	Ionescu Aurora	168	Ovesea Octavian	230	Tocitu Viorel
45	Cerbu Dorel	107	Ionescu Ghe. Nae	169	Pană Aurel	231	Tudose Aurel
46	Chițac Geta	108	Ionescu Ghe. Petre	170	Pasăre Adrian	232	Tuian Radu
47	Cimpoaie Gabriel	109	Ionescu P. Gheorghe	171	Pascu Liviu	233	Ursu Nicolae
48	Cioroianu Aurelia	110	Iordache Dumitru	172	Păiș Ioan	234	Ursuț Gabriel
49	Ciulu Mircea	111	Ivan Adrian	173	Paraipan George	235	Vamoș Aurelia
50	Ciupală Mariana	112	Ivan Daniel	174	Pelin Matei Alina	236	Vlad Adriana
51	Clinciu Sorin	113	Ivan Gheorghe	175	Perciog Constantin	237	Voicescu Nicoleta
52	Codreanu Elena	114	Jerău Gheorghe	176	Perciog Gelu	238	Voinea Dumitru
53	Cojocneanu Olimpia	115	Jinga Gheorghe	177	Petrea Ștefan	239	Voineag Ioan
54	Colț Radu	116	Jinga Romulus	178	Petruțiu Emil	240	Vrabie Ioan
55	Comes Tiberiu	117	Jinga Victor	179	Poașcă Gheorghe	241	Vrabie Decebal
56	Comșa Eugen	118	Jipa Virgil	180	Pop Olga	242	Zamfir Bogdan
57	Comșa Fulga Stelian	119	Lăcătuș Mariana	181	Popa Virgil	243	Zamfir Dan
58	Cornea Ioan	120	Lăzărescu Elena	182	Popa Florin	244	Zamfir Radu
59	Cosma Ioan	121	Lencuța Cristina	183	Popescu Mihai	245	Zangor Lucian
60	Costea Maria	122	Leu Aurel	184	Primăvăruș Victor	246	Zangor Traian
61	Costea Melania	123	Leșescu Mihai	185	Rîșnoveanu Marius	247	Zavarache Constantin
62	Coșerea Vasile	124	Lipan Florin	186	Rîșnoveanu Mihai	248	Zbarcea Maria

ANUNȚ

Stimați cititori și membri ai Asociației Cultural-Sportive “IZVROUL”.

Vă reamintim pe această cale că suntem nevoiți să acoperim costurile de editare a revistei, prin mărirea cuantumului cotizației trimestriale a fiecăruia dintre noi.

Vă rugăm ca să achitați 10 lei pentru fiecare trimestru, începând cu trimestrul al III-lea al anului curent.

Președinte prof. Cerbu Dorel

GRUP SCOLAR
VICTOR JINGA

MOBILITATE
MULTICULTURALITATE
MODERNITATE

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Au prioritate articolele privitoare la Săcele, Târlungeni, Zizin și Purcăreni.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei pot fi trimise la adresa de e-mail: plaiurisacelene@yahoo.com sau la sediul asociației din cadrul Centrului de Documentare și Informare al Gr.Șc., „Victor Jinga”.

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Prof. RADU COLȚ
Ing. HORIA BÎRSAN
Preot DĂNUȚ BENGĂ
Tehnoredactor SILVIU ROȘCA